

ISSN 1407-9321

Abonējiet laikrakstu «Novadnieku» VISĀS Preiļu rajona pasta nodaļās, redakcijā vai internetā www.novadnieks.lv no JEBKURAS mēneša dienas līdz mēneša, ceturkšņa vai gada beigām. Jau nākamais laikraksta numurs būs jūsu pastkastītē.

Dzīvo ar neziņu par rītdienu

● Rajona tehniskās jaunrades centra jaunākie audzēkņi skolotājas Marijas Jegorovas vadībā izmēģina pirmās mācības konstruēšanā un praktisku lietu veidošanā. Pagaidām nedomājot, ko par viņu nākotni izlems pieaugušie kuļi un tantes. Foto: M.Rukosujevs

Rajona tehniskās jaunrades centrs patlaban vēl nav radis atbildi uz jautājumu, kur tas varētu atrasties apmēram pēc gada. Kā informēja tehniskā jaunrades centra direktors VIKTORS VAGALIS, sakarā ar iecerēto telpu rekonstrukciju rajona galvenās bibliotēkas pārvietošanai, centram savi nodarbinātību kabinetu un darbnīcas būs jāatstāj.

Kopš 1998. gada centrs aizņēma daļu no telpām Preiļos, nama Kārsavas ielā 4 trešajā stāvā. Pēc iepriekšējās šaurības un saspīestības, kādā tas atradās necilā, tagad nojauktā namiņā, blakus policijas ēkai Talsu ielā, jaunos apstākļus centra darbinieki un audzēkņi uzņēma ar sajūsmu. Tagad atkal gaidāmas pārmaiņas. Viktors Vagalis teica, ka nezina, kādas tās būs. Nedz rajona padome, kuras pakļautībā mācību iestāde atrodas, nedz novada dome, no kuras šīs telpas izīrētas, nav uzskatījusi par vajadzīgu centra vadību iepazīstināt ar tālākas nākotnes perspektīvām.

Tajā pašā laikā centrā ik dienas desmitiem bērnu nodarbojas ar tehniskām lietām, mazākie izgriež un līmē sarežģītus kuģu, lidmašīnu, traktoru, kombainu, autobusu un cita transporta modeļus. Lielākie aizraujas ar tehnisko dizainu, mācās no koka izgatavot dažādas lietas, ņemas ar «dzelzēm» — remontē un liek kopā mopēdus, motorollerus, motociklus. Dažādu novirzienu pulciņi, kopskaitā 29 grupas ar vairāk nekā 300 audzēkņiem, nodarbojas ne tikai centrā, bet arī vairākās rajona skolās. Neraugoties uz to, ka jaunā paaudze jau kopš bērnudārza gadiem sāk pierast pie informācijas tehnoloģijām un apgūst datorus, vienmēr kādai daļai no zēniem un arī meitenēm vairāk par visu interesēs pašiem būt par konstruktoriem.

L.Rancāne

LĪDZ PAŠVALDĪBU VĒLĒŠANĀM — 39 DIENAS

Sarakstu iesniegšana beigusies

31. janvāris bija pēdējais datums, kurā varēja iesniegt deputātu kandidātu sarakstus pašvaldību vēlēšanām. Vakardien līdz laikraksta «Novadnieks» nodošanai tipogrāfijā iespiešanai kļuva zināms, ka rajona pašvaldībās iesniegti šādi saraksti.

AGLONAS PAGASTĀ – vēlētāju apvienība «Mēs Aglonas rītdienai» (ši un citu agrāk iesniegto sarakstu pirmo trīs kandidātu uzvārdi publicēti laikraksta 25. un 28. janvāra numuros), zemnieku apvienība «Aglonai», vēlētāju apvienība «Vienoti Aglonai» (pirmie trīs: Edgars Kudiņš, Feoktists Pušņakovs, Aivars Smans), vēlētāju apvienība «Aglona» (Antons Bekis, Aivars Rīvars, Lūcija Sondore); **JERSIKAS PAGASTĀ** – vēlētāju apvienība «Jersika» (Maija Spūle, Inese Jaunušāne, Māris Skrimblis), vēlētāju apvienība «Daugava» (Natālija Veiba, Iveta Kārkle, Modris Veibs); **PELĒČU PAGASTĀ** – vēlētāju apvienība «Izvēle» (Juris Kovaļevskis, Gunārs Griboška, Antons Kurms), vēlētāju apvienība «Mēs savam pagastam» (Elita Mainule, Ilmārs

Karčevskis, Valentīna Zarāne); **RIEBIŅU NOVADĀ** – Tautas partija, «Jaunais laiks», Latvijas sociāldemokrātiskā strādnieku partija (Valdis Mičulis, Valērija Šišlo, Juris Sparāns), apvienība «Latvijas ceļš» (Jānis Šņepsts, Henriks Vibornais, Irēna Šaitere), partija «Jaunais centrs» (Ilmārs Meluškāns, Silvija Dreijere, Voldemārs Adamovičs); **RUZĀTU PAGASTĀ** – Latvijas Sociāldemokrātiskā strādnieku partija (Ruta Vēvere, Edgars Vaivode, Silvija Kalvīte), vēlētāju apvienība «Rudzāti, Tēvzeme mana» (Uldis Brūvers, Modris Klaužs, Silvija Puncule); **SAUNAS PAGASTĀ** – vēlētāju apvienība «Savam pagastam» (Jānis Domulis, Jāzeps Bogotais, Ruta Rožāne); **SUTRU PAGASTĀ** – vēlētāju apvienība «Sutru pagasta saimnieks» (Artūrs Vilcāns, Pēteris Ivanovs, Jeļena Litavnicka), vēlētāju apvienība «Mēs savam pagastam» (Arnis Eidējs, Marija Rusiņa, Iveta Vaivode), vēlētāju apvienība «Sutri» (Antons Znotiņš, Staņislavs Korsaks, Aivars Ušackis), vēlētāju apvienība «Mēs pagastam» (Māris Grigālis, Anna Kuzņecova, Marija Spūle); **VĀRKAVAS NOVADĀ** – vēlētāju

apvienība «Savam novadam», Latvijas Sociāldemokrātiskās strādnieku partijas saraksts (Monika Līvdāne, Rīta Stikāne, Alvidas Jakubonis), vēlētāju apvienība «Mūsmājas» (Antra Vilcāne, Juris Praņevskis, Evita Kusiņa), vēlētāju apvienība «Upmalas zeme» (Nikolajs Lukjanskis, Juris Lazdāns, Andris Neiceniņš); vēlētāju apvienība «Uz priekšu, draugi» (Anita Brakovska, Elga Upeniece, Ināra Purviņa); **VĀRKAVAS PAGASTĀ** – Latvijas Sociāldemokrātiskā strādnieku partija (Artūrs Štagars, Roberts Sargunts, Ruta Šarkovska), vēlētāju apvienība «Mēs savam pagastam» (Aivars Čaunāns, Mindaugs Bitinas, Valentīna Vaivode); **LIVĀNU NOVADĀ** – Tautas saskaņas partija, Tautas partija, «Latvijas ceļš», apvienība «Tēvzemei un Brīvībai/LNNK, politisko organizāciju apvienība «Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā», «Jaunais laiks»; **PREIĻU NOVADĀ** – Tautas saskaņas partija, apvienība «Tēvzemei un Brīvībai/LNNK», Tautas partija, Latvijas sociāldemokrātiskā strādnieku partija, «Jaunais laiks» (Jānis Anspoks, Dzintra Šmukste, Nikolajs Bogdanovs),

politisko organizāciju apvienība «Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā» (Jevgēnijs Boļšakovs, Aivars Patmalnieks, Inga Savicka), savienība «Latvijas ceļš» (Elvīra Brovacka, Aija Bitinas, Valdis Katkevičs), centriskā partija «Latvijas Zemnieku savienība» (Pēteris Bernāns, Valentīna Petrova, Elma Aksjonova), politiskā partija «Jaunais centrs» (Imants Babris, Zinaida Vilcāne, Sandra Eiduka), partija «Latgales gaisma» (Romāns Petrovs, Aleksandrs Masļakovs, Anatolijs Isajevs).

Gatavojot šo informāciju, grūtības sagādāja sazināšanās ar vairākām vēlēšanu komisijām. Nācās pārliecināties, ka arī vēlētajiem ne katrā pašvaldībā nodrošinātas iespējas ātri un ērti sazināties pa telefonu ar vēlēšanu komisiju. Vairākās vietās komisijām ir parāliele telefoni ar citām institūcijām, tāpēc nācās saņemt arī šāda rakstura atbildes: «Nolieciet klausuli un zvaniet pa šo numuru vēlreiz. Mēs klausuli neņemsim»; «Pagaidiet, es jūsu tūdaļ savienošu ar bibliotēku, no kuras līdz vēlēšanu komisijai ir tuvāk, bibliotē-

kas darbinieki pasauks». Vietās, kur ir iekšējie savienojumi, tajā laikā, kad pie uzraudzītā numura neviens neatrodas, jo darbinieki, piemēram, aizgājuši pusdienot, ar vēlēšanu komisiju neviens nesavieno.

Savukārt dažas labas komisijas locekļiem vai sekretāriem, acīmredzot, nav nekādas teikšanas, un var saņemt atbildi, ka jāzvana priekšsēdētājam uz mobilo tālruni. Bet priekšsēdētājs(-ja) tobrīd atrodas savā tiešajā darbā vai citu ģimeneslietu dēļ nepaņem klausuli. Nācās saņemt arī tādas atbildes, kā: «Komisijas sekretāre aizbrauca uz Preiļiem, uz semināru. Bet priekšsēdētāja aizbrauca viņai līdzi».

Nevar noliegt, ka vairākas vēlēšanu komisijas, kā par to bija iespējams pārliecināties, strādā ātri, informāciju sniedz precīzi, ir ērti pieejamas kontaktu uzturēšanai. Tomēr katrā vēlēšanu komisijā savas pašvaldības vēlētajiem ir vienīgā, viņiem nav izvēles iespēju, taču ir tiesības sagaidīt augsti kvalitatīvu darbu gan pirmsvēlēšanu laikā, gan vēlēšanu dienās.

Informāciju sagatavoja
L.Rancāne

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Ģimenes ārsti prasa palielināt finansējumu primārajai veselības aprūpei

Latvijas Ģimenes ārstu asociācijas biedri 29. janvārī pilsasapūlī vienojušies pieprasīt veikt nepieciešamos likumdošanas grozījumus, lai jau no šā gada 1. aprīļa paredzētu ceturtdaļas veselības aprūpes budžeta novirzīšanu primārajai veselības aprūpei, ziņo aģentūra LETA. Ārsti pārrunājuši divus jautājumus — jaunos valdības noteikumus par veselības aprūpes organizēšanu un finansēšanu, kas pieņemti pērnā gada nogalē un stājušies spēkā šā gada 1. janvārī, kā arī veselības aprūpes finansēšanas jautājumus. Valdības noteikumos primārajai veselības aprūpei paredzēts novirzīt 20% no budžeta, bet ģimenes ārsti vēlas, lai šai jomai tiktu 25% budžeta. Veselības ministrs ārstiem solījis nepieciešamo finansējumu piešķirt no krīzes situācijām paredzētās naudas — Ls 34,5 miljoniem, taču šis solījums ārstiem nedodot drošības sajūtu. Ārsti vēlas panākt, lai tiktu veikta izmaiņas likumdošanā un noteikumos palielināts šis atvēlētais finansējuma procents, lai nebūtu tā, ka, mainoties ministriem, jaunās amatpersonas iepriekšējo ministru solījumus aizmirst un nepilda. 2005. gadam ārstiem atvēlētais finansējums palicis pērnā gada līmenī, taču jau šobrīd esot skaidrs, ka ar šo naudu varētu nepietikt, jo vēra nēmana ne tikai inflācija, bet arī novembrī gaidāmie jaunie tarifi medicīnā, kas mazāki nekļūs. Par šīm prasībām Bērziņš tiks informēts februārī, iepriekš iepilnnotās tikšanās laikā.

Nepieciešamas papildus drošības prasības mazajām HES

Apmeklējot vētras pārrautās Sinoles hidroelektrostācijas aizsprostu, vides ministrs Raimonds Vējonis secinājis, ka ir nepieciešams iekļaut likumdošanā papildus drošības prasības mazajām HES. Vējonis portālam «Delfi» sacīja, ka likumu grozījumi ar stingrākām prasībām HES darbam būs iesniegti valdībai jau februārī. Grozījumu izstrādi ministrija uzsāks vasarā pēc dabas aizstāvju publicētā pētījuma par HES iespējamo kaitējumu videi. Grozījumos paredzēs prasības nodrošināt ekoloģisko caurplūdumu upēs, kur uzcelti HES, lai nepieļautu upes gultnes izžūšanu. Tāpat paredzēts noteikt HES īpašniekiem ikgadējo maksājumu par videi un zivju resursiem nodarītajiem zaudējumiem. Šos zaudējumus uzreiz būtu jāmaksā jaunajām spēkstacijām, bet jau uzbūvētajām paredzēs pārējos periodus.

Prezidente Sorosam pasniedz Triju Zvaigžņu ordeni

Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga piektdien, 28. janvārī Pasaules ekonomikas forumā Davosā divpusējā sarunā tikās ar uzņēmēju un filantropu Džordžu Sorosu un pasniedza viņam Triju Zvaigžņu ordeni. Kā informēja Valsts prezidentes preses dienests, sarunā valsts vadītāja atzinīgi novērtējusi Sorosa fonda atbalstu Latvijai demokrātijas nostiprināšanā, pilsoniskas sabiedrības veidošanā, kā arī tiesiskās valsts veidošanā. Kā norādīja Vīķe-Freiberga, pēc neatkarības atgūšanas bija svarīgi, ka ir šāds atbalsts, jo valstij bija jāsaņem ar dažādiem izaicinājumiem. Politiskie novērtēja to, ka cilvēkiem, kurus atbalstīja Sorosa fonds, bija iespēja uzreiz nodibināt ārvalstu sadarbību ar kolēģiem, turpināt savas studijas Eiropā, kā arī veikt nepieciešamus pētījumus. Savukārt Soross akcentēja, ka Latvija savā pārmaiņu procesā ir veikusi milzīgu darbu. Prezidente arī nodevusi Sorosam 12. janvārī publicēto deklarāciju par Otrā pasaules kara beigām, kurā uzsvērts, ka Baltijas valstīm kara beigās nenesa brīvību, kā daudzām citām valstīm Eiropā, bet nozīmēja dzīvi cita totalitāra režīma pakļautībā.

Nedēļas sākumā putinās, otrajā pusē saldēs

Sonedēļ būs siltāks un gaidāmi nokrišņi. Tomēr nedēļas otrajā pusē gaisa temperatūra atkal pazemināsies. Nedēļas pirmajā pusē Atlantijas ciklons atnesīs siltumu un sniegu. Austrumu rajonos gaidāms putenis un iespējami sniega sanesumi. Laiks pārsvarā būs mākoņains. Pūtis rietumu, ziemeļrietumu vējš ar ātrumu no 6 līdz 11 metriem sekundē. Nedēļas otrajā pusē būs daļēji mākoņains laiks. Būtiski nokrišņi vairs nav gaidāmi, taču gaisa temperatūra atkal pazemināsies, nedēļas beigās austrumu rajonos naktī sasniedzot mīnus 15, mīnus 18 grādus. Pūtis ziemeļaustrumu, austrumu vējš ar ātrumu no 2 līdz 7 metriem sekundē.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Priekš, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tāl. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

INFORMĀCIJA

PREIĻU NOVADA DOMĒ

27. janvārī notika Preiļu novada domes kārtējā sēde. Galvenais darba kārtībā izskatāmais jautājums bija noteikumu nr. 1 «Par budžetu 2005. gadam» apstiprināšana.

Pilnīgā vienprātībā, visiem deputātiem balsojot «par», apstiprināti budžeta ieņēmumi 2 788 505 latu apmērā ar līdzekļu atlikumu gada sākumā 16 649 latu apmērā, izdevumos — 2 811 175 latu apmērā. Nolemts budžeta iestāžu un un pasākumu finansēšanu veikt proporcionāli saņemtajiem ieņēmumiem un noslēgtajiem līgumiem.

Visvairāk naudas — izglītībai

Preiļu novada domes šī gada budžeta izdevumu lielākā daļa jeb 57% (1 601 233 latu) paredzēta izglītības iestāžu uzturēšanai. Pēc tam seko brīvā laika, kultūras un sporta vajadzību nodrošināšana, kā arī komunālā sfēra, izpildvaras darba nodrošināšana un sociālās vajadzības.

Palielinās darbinieku algas

Deputāti domes sēdē izskatīja arī novada domes izpilddirektora Pētera Kotāna piedāvāto budžeta 2005. gadam projektu, kas paredzēja lielākas algas izpildvaras un likumdošanas varas institūciju darbiniekiem, vienlaikus samazinot vairākas citas izdevumu sadaļas. Taču domes sēdē

tautas pārstāvji vienojās, ka tiks atbalstīts novada domes priekšsēdētāja Jāņa Eglīša sagatavotais budžeta projekts, kurā darbinieku algu palielināšanai papildus tika novirzīti 10 000 latu, kas iepriekš budžeta projektā bija noteikti kā apgrozāmo līdzekļu atlikums gada beigās, nesamazinot citus pašvaldības izdevumus.

Pašvaldības vadītājs negrib lielāku atalgojumu

Apstiprinot novada domes priekšsēdētāja Jāņa Eglīša amatalgū, deputātiem bija priekšlikums to palielināt no 460 līdz 520 latiem mēnesī. J.Eglītis ieteica algu nepalielināt un atstāt iepriekšējā līmenī, pamatojot ar to, ka martā pēc pašvaldību vēlēšanām jaunievēlētais domes sastāvs šo jautājumu varēs skatīt atkārtoti.

Balsojot tika nolemts, ka novada domes priekšsēdētāja alga būs 460 latu mēnesī. J.Eglītis jautājuma izskatīšanā un balsošanā nepiedalījās.

Atmaksās kredītus

Šogad Preiļu novada dome turpinās atmaksāt iepriekš ņemtus kredītus. Atmaksājamā summa ir 143 826 latu (kreditprocenti — 9,24%). Zināms, ka nākamgad šī summa būs 145 902 latu (9,37%), 2007. gadā — 144 185 latu (9,26%), bet 2008. gadā — 100 263 latu (6,44%).

«Ja jūs nemācāties no savām kļūdām, nav jēgas tās pielaut.»

L.Piters

Budžets 2005. gadam

Līdzekļu atlikums uz gada sākumu	Ls 16 649
IENĒMUMI	LS 2 788 505
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Ls 1 207 499
Nekustamā īpašuma nodoklis par zemi	Ls 36 113
Nekustamā īpašuma nodoklis par zemi (parādu maksājumi)	Ls 2620
Nekustamā īpašuma nodoklis par ēkām	Ls 46 025
Nekustamā īpašuma nodoklis par ēkām (parādu maksājumi)	Ls 300
Azartspēļu nodoklis	Ls 5000
Valsts nodevas	Ls 1000
Pašvaldību nodevas	Ls 2500
Ieņēmumi no sniegtajiem maksas pakalpojumiem	Ls 60 000
Ieņēmumi no pašvaldības īpašumu iznomāšanas	Ls 20 000
Sodi un sankcijas	Ls 3500
Pārējie ieņēmumi	Ls 101 360
Norēķini par izglītību	Ls 61 200
Pārējie norēķini	Ls 99 628
Mērķdotācija pedagogu algām	Ls 743 336
Maksājumi no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda	—
Kredīts	Ls 488 424
IZDEVUMI	LS 2 811 175
Izpildvaras un likumdošanas varas institūcijas	Ls 217 152
Civīlā aizsardzība	Ls 500
Sabiedriskā kārtība un drošība	Ls 3672
Izglītība	Ls 1 601 233
Veselības aprūpe	Ls 10 150
Sociālā apdrošināšana un sociālā nodrošināšana	Ls 132 933
Dzīvokļu un komunālā saimniecība	Ls 148 188
Brīvā laika, sports, kultūra	Ls 472 415
Pārējā ekonomiskā darbība	Ls 1700
Pašvaldības parādu, procentu nomaksa	Ls 142 950
Izdevumi neparedzētiem gadījumiem	Ls 16 000
Pārējie izdevumi	Ls 20 271
Norēķini	Ls 28 000
Līdzekļu atlikums uz gada beigām	—

Pēc Preiļu novada domes materiāliem sagatavoja J.Kārlis

Iedzīvotāji par savu dzīvi novadā

Preiļu novada iedzīvotājiem ar domes darbinieku sagatavotu anketu starpniecību bija iespējams paust savu viedokli par pašvaldības dzīvi kopumā. Anketas varēja saņemt domē, pagastu centros, rajona galvenajā bibliotēkā. Atbilžu apkopošanu veica domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle.

Kā rāda atbildes, respondentu vairumu — 84 procentus no atbildētājiem — apmierina dzīve novadā, bet 16 procenti pauž pretēju viedokli. Visvairāk atzinības izteikts pilsētas sakoptībai, atbilstībai un rotājumiem svētkos, kultūras dzīvei novadā, dažādiem svētkiem, par kuriem pozitīvi izteikušies 63 procenti no anketu aizpildītājiem. 12 procentus ir iepriecinājis ceļu remonts, 10 — skolu logu nomaina un manēžas būve. Atsevišķi iedzīvotāji minējuši arī pils un parka projekta uzsākšanu, sociālā die-

nesta labiekārtošanu un darbu, rūpes par cilvēkiem, ģimnāzijas ēkas jaunā korpusa pirmā stāva pabeigšanu, atkritumu savākšanas organizēšanu, sporta pasākumus.

Savukārt visvairāk iedzīvotāju — 37 procentus no aptaujātajiem — sarūgtinājis novada ceļu, ielu un ietvju stāvoklis ziemā, kā arī sliktais stāvoklis vispār. Starp tām lietām, kas apbēdina, cilvēki minējuši pusaudžu dzeršanu un klaiņošanu, tirgošanas ar nelegālo alkoholu, bezdarbu, ceļu satiksmes negadījumus, pilsētas apgaismojumu, nesakārtoto parku.

Uz jautājumu, ko savai un savu bērnu atpūtai, izklaidei, mācībām jūs uzbūvētu, ieviestu vai izveidotu novadā, iedzīvotāji atbildējuši, ka pirmām kārtām tie būtu bērnu rotaļu laukumi, jauniešu klubs, baseins, slidotava un ledus halles, spēļu laukumi un izklaides centrs. Nedaudzās anketās parādās arī citi priekšlikumi par ūdens atrakcijām, pludmalī, skeitparku, zoodārzu, boulinga centru, spēļu

automātiem, strūklaku, kafēj-nīcu bez alkohola.

Anketu atbildes uz jautājumu, kuras sabiedriskās vietas labiekārtošanai jāpievēršas vispirms, rāda, ka priekšroka dodama parka un pils, kā arī autoostas labiekārtošanai. Jāsavēd kārtībā arī ielas un ceļi, laukumi bērnu atpūtai, pilsētas centrs, 2. vidusskola.

Preiļu novada domes iestāžu un struktūrvienību darbs starp anketās piedāvātajiem vērtējumiem «labi», «vidēji», «slikti», vai arī — «neesmu saskāries» — vairumā saņemta starpība starp labu un vidēju vērtējumu vērojama attiecībā uz pagastu centru darbu, kas vairāk novērtēts kā vidējs nekā labs.

Kas apbēdina pagastos? Preiļu pagasta iedzīvotāji norādījuši, ka viņus sarūgtina veikala trūkums, tas, ka galvenā ciemata iela nav apgaismota, nav labots ceļš no Pušpājiem uz Jermakiem, nav līdzekļu Saules un Bērzu ielas asfaltēšanai, maz kultūras pasākumu. Savukārt Aizkalnes

iedzīvotājus apbēdina tas, ka ģimenes ārsti pieņem tikai reizi nedēļā, brīvdienās uz rajona centru nav autobusu satiksmes, nopirktais autobuss ir par mazu, nesakārtotā Jasmuižas estrāde un Aizkalnes sporta laukums, žēl centrā izzāģēto koku, ļoti slikti ir ceļa «Aizkalne — Korsikova» asfaltā segums.

Kā informēja Preiļu novada sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle, pavisam bija sagatavotas 600 anketas, aizpildītas un atpakaļ atgrieztas 128. Anketas aktīvi aizpildījuši Preiļu 2. vidusskolas skolēni. Savu attieksmi pret novadā notiekošo pauž arī citu iedzīvotāju grupu pārstāvji: studenti, strādājošie, pensionāri, mājsaimnieces, un tomēr anketas, kuru skaits tikai nedaudz pārsniedzis simtu salīdzinājumā ar vairāk nekā desmit tūkstošiem novada iedzīvotāju nedod tiesības aptauju pieņemt kā nopietnu situācijas pētījumu.

L.Rancāne

OTRDIENAS
INTERVIJA

Preiļi ir salīdzinoši maza pilsētiņa, kur cilvēki viens otru zina. Ja arī nav personīgi pazīstami, tad pēc paziņu nostāstiem ir lietas kursā par daudz ko. Taču mūsu bezgalīgajai ziņkārei gadās «aplauzt» degunu, jo patiesībā mūsu kaimiņu, paziņu dzīvēs ir tik daudz pārsteidzoša, ka atliek vien nobrīnīties. Tā gadījās arī šoreiz, kad uz interviju biju uzaicinājusi Preiļu poliklinikas laboranti un kosmetoloģi MARINU MŪRNICI. Biju iedomājusies, ka Marina ir vietēja, taču patiesība izrādījās savādāka.

● Marina — Sigežas vidusskolas 8. klases audzēkne — tajos laikos, kad viņa vēl cerēja «salāpīt pasauli».

«Sievietēm nav izvēles, viņām jābūt skaistām»

— Laukā ir klasisks skaista ziemas diena — sals, zilas debesis un sniega skrapšķēšana zem kājām. Marina, jūs esat vasaras vai ziemas cilvēks?

— Laikam pēc būtības vistuvākā manai dvēselei ir ziema, jo esmu no Ziemeļiem, konkrēti — no Karēlijas. Lieta tāda, ka mani vecāki piecdesmitajos gados no Jūrmalas aizbrauca dzīvot un strādāt uz Karēliju. Toreiz Padomju Savienībā bija populāras komunistiskās vai komjauniešu triecienceltnes un tamlīdzīgas lietas. Acīmredzot, spārnotas idejas mudināti, viņi sakravāja mantas, savāca savas sešas meitas, un, manu vecmāti Jūrmalā pametuši, devās ejņā uz Karēliju. Starp citu, es, septītais bērns ģimenē, piedzimu jau Karēlijā. Protams, mana mamma un tētis tur cerēja arī ļoti nopelnīt, jo ziemeļos maksāja krietni labāk nekā te uz vietas. Karēlijā, Sigežas pilsētā toreiz būvēja celulozes kombinātu, kas darbojas un ražo produkciju arī pašlaik.

Sigežā pagāja mana bērnība un skolas gadi. Latvijā kopā ar vienu no māsām atgriezies astoņpadsmit gadu vecumā, kad biju beigusi vidusskolu. Vecmāmiņa bija jau veca, kādam vajadzēja būt viņai tuvumā, palīdzēt. Tā vienlaikus piepildījās arī mans sapnis — mācīties medicīnas skolā.

— Pastāstiet, kāda ir Karēlija?

— Fantastiski skaista. Latvijā nekad neesmu redzējusi tik daudz sniega, kā tas bija ziemeļos. Brīšķīgās ziemeļblāzmas — to nav iespējams aprakstīt vai attēlot vārdos. Ziemeļblāzmu, kāda tā ir Karēlijā, vienkārši jāredz, lai saprastu, ka nekā skaistāka pasaulē nemēdz būt.

Kupenas ziemā bija milzīga. Tētis, lai mēs varētu pārvietoties pa pagalmu līdz malkas šķūnītim vai akai, raka īstas tranšejas, kas sniedzās pāri cilvēka augumam. Sigežas centrā toreiz būvēja daudzstāvu mājas, bet paši celtnieki mitinājās vienstāva ēkās pilsētas nomalē. Turpat pletās ļoti skaists ezers. Lai gan pārsvarā vasaras brīvdienas pavadīju Jūrmalā, atceros arī īsas Karēlijas vasaras. Būtībā silts bija tikai jūlijs, bez tam palikuši atmiņā odu mākoņi un baltās nakts. Ja kāds šo laika periodu uzskata par kaut ko romantisku, maldās. Mani baltās nakts tracināja, tā gribējās normālu diennakts ritmu ar kārtīgu nakti un tumsu.

— Jums ir iespēja salīdzināt dzīvi ziemeļos un pie Baltijas jūras. Kam par labu ir atmiņas?

— Bērnību un skolas gadus atceros ar prieku. Sigežā, varbūt tāpēc, ka tā bija komjauniešu triecienceltnē, valdīja ļoti pacilāts gars. Viss bija tieši tā, kā rādīja to laiku padomju filmās, — visam pāri valdīja sapņi par gaišo komunistisko nākotni. Es biju ļoti idejisks bērns, jo, tādā vidē augot, citāda nemaz nevarēju būt. Skolā sākumā biju pionieri vienības priekšsēdētāja, tad komjauniešu organizācijas sekretāre. Vārdu sa-

kot, biju ļoti pareiza un ļoti kategoriska. Daļēji tas ir manas vecmāmiņas audzinātais iespaids, jo viņa bija pārliecināta, ka mēs ceļam un arī sasniegšim to gaišo nākotni, par ko tik daudz toreiz runāja. Kad padomju mīts pārplīsa kā ziepju burbulis, bija visai smagi aptvert, saprast patiesību.

— Kad jūsu ģimene atgriezās Latvijā?

— Atgriezies tikai es un viena no manām māsām. Vecāki tur iedzīvojās, pamazām pierada, iekārtojās. Līdz pensijai abi strādāja, tētis par virpotāju, bet mamma — slimnīcā. Kad Latvija atguva neatkarību, bija moderni atgriezies. Viņi izlēma palikt tur. Karēliju par savām mājām tagad uzskata arī manas piecas māsas.

— Bet tagad par to, kas ar jums notika pēc atgriešanās Latvijā.

— Es atgriezies Jūrmalā 1980. gadā. Tas bija vienkārši, jo toreiz Latvija bija tikai daļiņa no milzīgās un plašās dzimtenes. Bez liekām pārdomām iestājos Rīgas 2. medicīnas skolā un mācījos par feldšeri laboranti.

— Tas bija jūsu sapnis?

— Man vienmēr ir bijusi iekšēja nepieciešamība kādam palīdzēt, kādu glābt, kā saka, uzvest uz īstā ceļa. Atceros, ka skolas laikā rāju tos, kuri bija sapelnījuši divniekus. Tev taču pionieri kaklaus ap kaklu, kā tu drīksti slikti mācīties! Man pašai raudāt gribējās, cik ļoti pārdzīvoju... Tagad tas liekas naivi un smieklīgi, bet es visiem tik tiešām gribēju palīdzēt. Domāju, ka tas ietekmēja arī manu profesijas izvēli. Iespējams, tieši šī pārliecība ievirzīja arī tālāko likteni, kad sāku apgūt kosmetoloģes profesiju. Var jau būt, ka kādā citā lielākā pilsētā mans darbs būtu patiešām ienesīgs, taču šeit un šobrīd man svarīgs ir kas cits. Es skatos un priecājos, kā cilvēki, kas nāk uz kosmētisko kabinetu, pamazām nomierinās, kļūst labāki, skaistāki, tīrāki. Kad veicu ierastās procedūras, vienmēr runājos ar cilvēkiem. Dzīve ir tik saspringta, ka daudzi nemaz nespēj apstāties, atvilkt elpu. Es gribu, lai viņi savas rūpes atstāj kosmetologa krēslā un aiziet projām apskaidroti.

Tāda nu esmu — pasaules lāpītāja un cilvēku glābēja...

— Kā jūs nokļūvat Preiļos? Gluži vai negribas ticēt, ka galvaspilsētas meitene nokļūst provincē.

— Ticiet vai nē, bet pēc medicīnas skolas beigšanas valsts sadale mani norīkoja darbā Rīgā. Toties manu labāko draudzeni — uz Preiļiem. Visai patriotisku jūtu vadīta, lai nepamestu draudzeni likteņa varā, devos viņai līdzī. Pirmais iespaids bija jauks — mīļa, skaista pilsētiņa. Īpaši iespaidīgs un maģisks toreiz likās Raiņa bulvāris ar baznīcas un parka vārtiem, ar zaļo koku lapotni.

— Vai laika gaitā iespaidi mainījušies?

— Nē, Preiļi man joprojām pa-

● Kas var būt labāks par to, kā ļauties speciālista rokām un ticēt brīnišķīgajam pārvērtībam. Stāsta, ka Francijā klients kosmetologu var iesūdzēt tiesā, ja tas darbā bijis sliktā noskaņojumā. Esmu pārliecināta, ka šajā ziņā Marinai tiesu darbi nedraud. Foto: L. Kirillova

tūk. Nekur projām negribu. Tē viss ir ļoti, viss ar mēru. Esmu laimīga, jo ik rītu ar prieku eju uz darbu, bet vakarā ar prieku atgriežos mājās.

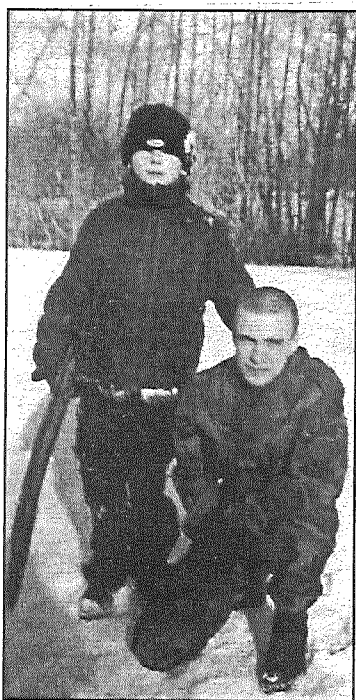
— Pastāstiet, kas ietilpst jūsu pienākumos Preiļu poliklinikas laboratorijā?

— Esmu laborante. Tā kā laboratorija strādā cauru diennakti, visiem astoņiem darbiniekiem jāprot viss — veikt asins, urīna analīzes, bioķīmiskās analīzes, noteikt asins grupu, rēzus faktoru, asins grupu saderību un daudz ko citu. Darba pietiek gan dienā, gan nakti dežūru laikā, ja slimnīcā ievieto pacientus pēc satiksmes negadījumiem, ja nepieciešamas steidzamas operācijas.

Ja salīdzina ar tiem apstākļiem, kādos es šeit sāku strādāt, tas ir kā debesis un zeme, kā akmens laikmets un tehniskā progresa augstākā pakāpe. Mūsu rīcībā ir tādas iekārtas, kādu nav dažā labā Rīgas slimnīcā. Laboratorija ir sertificēta, un tas nozīmē, ka esam labā līmenī. Lai to saglabātu, pastāvīgi mācāmies. Laboratorijas darbiniekiem nepārtraukti jāpierāda, ka esam konkurētspējīgi. Kvalifikācijas paaugstināšanas kursi notiek Rīgā, pie tam vairākas reizes gadā. Laboratorijas vadītāja, daktare Lilita Luriņa ļoti stingri seko, lai mēs mācītos.

— Vai tiesa, ka pareizi izpildīts laboranta darbs jau ir puse no daktera diagnozes?

— Pilnīgi piekritu šādam viedoklim. Pašlaik ģimenes ārstu sistēma ir visai sarežģīta, cilvēki ir materiāli slikti nodrošināti, tāpēc slimības tiek ielaistas. Analīžu rezultāti sniedz ļoti plašu informāciju par pacienta veselības stāvokli un ir pamats diagnozes noteikšanai. Bieži ir bijuši gadījumi, kad mūsu speciālistu veiktās analīzes par dažādām sarežģītām saslimša-

● «Mans prieks un lepnums ir mani dēli — Zanis un Ervins,» saka Marina. Zanis jau nostājies uz savām kājām, dien militārajā policijā, bet Ervins ir sestklasnieks, kura lielākā aizrašanās ir tautas un sporta dejas. Foto no M. Mūrnieces albuma.

nām apstiprina arī atkārtotas pārbaudes lielajās Rīgas klīnikās. Ar to mēs lepojāmies.

Bet citādi laboratorijā nekas nav mainījies. Kad jāiedur pirkstā, lai paņemtu asins paraugu, bērniem nobirst pa asarai, ir piedzīvoti arī visai skaļi brēcieni. Ne vienreiz vien nācies gādāt, lai pie samanas nāk noģibušie vīrieši.

— Nekļūdišos, ja teikšu, ka jūs kā laboranti pazīst lielākā Preiļu rajona iedzīvotāju daļu. Toties kā kosmetoloģe esat vairāk pazīstama sievietes vidū. Kā jūs apvienojat šo profesiju?

— Par kosmetoloģi kļuvu pirms

piecpadsmit gadiem. Toreiz Preiļos vēl pastāvēja un darbojās sadzīves pakalpojumu kombināts. Man piedāvāja braukt uz četrus mēnešus ilgiem kosmetologu kursiem Rīgā. Pēc to beigšanas sāku strādāt. Mana jaunā profesija bija ļoti tuva pirmajai, tās papildināja viena otru. Esmu sapratusi, ka tas mani saista, ka līdz mūža galam būs jābraukā pa dažādiem Latvijas kosmetologu asociācijas rīkotiem kursiem, jādoma par kvalifikācijas celšanu un tā tālāk. Zinātne šajā jomā tik strauji attīstās, ka tas, ko uzskatījām par pirmrindas pieredzi pirms gada, šodien jau ir vakardiena. Nepārtraukti mainās darba principi, mainās kosmētikas līdzekļi, rodas jaunas procedūras. Viss notiek!

— Jūsu kabineta biežākās apmeklētājas droši vien ir sievietes?

— Ne tikai sievietes, jo pie kosmetologa arvien biežāk nāk jaunieši, meitenes un zēni pusaudžu gados. Tieši pusaudži visprasīgāk izturas pret savu izskatu, grib zināt visas jaunākās vēsmas kosmētoloģijā, iepazīt profilakses iespējas. Vai atceraties laikus, kad sievietes gājienu pie kosmetologa uzskatīja par ārišķību? Ja mājās bija kāds sejas krēms, tas jau skaitījās labi.

Esmu sajūsmā par sievietēm, kuras pēc grūtas dienas izvēlas apūtu kosmetologa krēslā — ar atveseļojošām un relaksējošām procedūram. Esmu sajūsmā par vīriešiem, kuri iegādājas kosmetologa kabinetā dāvanu kartes savām draudzenēm un sievietēm. Iedomājieties, viņi dāvina ne pannas, ne tējkannas, bet kosmētiskās procedūras!..

Patiesībā nav jau runa par šādu vai tādu procedūru, bet par vēlēšanos darīt labu. Pilnībā piekritu kādam savam klientam, kurš teica: «Sievietēm nav izvēles, viņām jābūt skaistām.» Par attaisnojumu savītušai sejas ādai un ziliem lokiem zem acīm nevar būt fakts, ka tev, piemēram, vīrs dzērājs un trīs bērni palaidņi. Tu esi sieviete, tāpēc tev jābūt skaistai, iekārojama. Lūk, tādi jābūt dzīves filozofijai.

Tagad ir ļoti daudz spēcīgu līdzekļu, daudz iespēju, kas ļauj sievietei ilgi saglabāt skaistumu. Tomēr jāņem vērā, ka nepalīdzēs pat visdārgākā kosmētika, vislabākie krēmi, ja tos lietosiet nelaiķā un nevieta. Cilvēks ir ļoti komplicēta būtne, tikpat komplicēta kā pati daba. Ja rodas problēma, vispirms jāiet pie ģimenes ārsta, kas noteiks vispārējo veselības stāvokli, tad — pie kosmetologa.

Gribu uzsvērt vēl vienu lietu. Ja nākat pie kosmetologa, savas raizes, sliktās domas un drūmo noskaņu atstājiet ārpusē. To pašu dara arī speciālists. Kopš bērnības esmu ielāgojusi kādu mācību — ja nevari darīt labu, tad labāk nedari neko. To cenšos ievērot arī savā ikdienas darbā kosmētiskajā kabinetā.

L. Kirillova

Noslēgts sadarbības līgums ar partneriem no Polijas

● Preiļu rajona padomes un Polijas Republikas Podļasku vojevodistes Beļskas apriņķa turpmākās sadarbības līgumu parakstīja Preiļu rajona padomes priekšsēdētājs Arvīds Soldāns un Beļskas apriņķa vadītājs Sławomir Snarski un viņa vietnieks Piotr Bożko.

Foto: M.Rukosujevs

Pagājušajā nedēļā Latgalē draudzības vizītē uzturējās Polijas Republikas Podļasku vojevodistes delegācija. 27. janvārī poļu ciemiņus uzņēma arī Preiļu rajona pašvaldības. Tika parakstīts arī sadarbības līgums starp Preiļu rajona padomi un Podļasku vojevodistes Beļskas apriņķi. Līgumu parakstīja rajona padomes priekšsēdētājs Arvīds Soldāns un Beļskas apriņķa vadītājs (starosta) Sławomir Jerzy Snarski, kā arī viņa vietnieks Piotr Bożko.

Kā sadarbības parakstīšanas līgumam par godu rīkotajā svinīgajā sanāksmē teica A.Soldāns, poļu pašvaldību pārstāvju viesošanās Preiļos un citos Latgales rajonos ir atbildes vizīte uz rudenī notikušo Latgales rajonu pārstāvju Podļasku vojevodistes apmeklējumu. — Esam vienojušies, ka Latvijas un Polijas pašvaldību sadarbība turpināsies. Esam ieplānojuši turpmākus pieredzes apmaiņas braucienus, kuros aicināsim piedalīties uzņēmējus, zemniekus, kultūras, sporta un izglītības sfēras darbiniekus. Plašs darba lauks paveras pašvaldību plānotājiem, jo Polija ir viena no tām Eiropas Savienības valstīm, ar kurām ceram nodināt arī ciešas ekonomiskas saites, — teica Preiļu rajona padomes priekšsēdētājs.

Ciemiņi no Polijas iepazīstināja ar situāciju savā pašvaldībā un izteica cerību, ka jau tuvākajā laikā varētu sākties sadarbība dažādās nozarēs. Vizītes laikā Preiļu rajonā viņi apmeklēja Līvānus, kur iepazīs ar stikla izstrādājumu ražotni, amatniecības un mākslas centru. Preiļos viņus interesēja novada kultūras centrs, muzejā apskatāmā ekspozīcija par novada vēsturi. Ciemiņi iegriezās Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Preiļu brigādē, individuālā uzņēmuma «Pārslā» ražotnē Riebiņu novada Stabulnieku pagastā, Rušonas pagasta sociālās aprūpes centrā. Vizīte noslēdzās Aglonas bazilikā.

Nodarbinātības valsts aģentūras Preiļu filiāle – pērn labākā Latgalē

Priecīga ziņa saņemta no Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) – Preiļu filiāle 2004. gadā tikusi atzīta par labāko Latgales reģionā. Atzinības rakstu par darbu rezultātiem Preiļu filiāles vadītājs Tālvāldis Saulīts saņēma 21. janvārī, kad Rīgā notika NVA rīkotā 2004. gada izvērtēšanas svinīgā konference. Šāda konference notika pirmo reizi un pulcēja vairāk nekā 700 darbiniekus no 28 filiālēm un 31 sektora, tajā skaitā arī no Preiļiem un Līvāniem.

Kā «Novadniekam» pastāstīja Nodarbinātības valsts aģentūras Preiļu filiāles vadītājs Tālvāldis Saulīts, pagājušais gads iezīmējās ar radikālām pārmaiņām NVA kā institūcijas attīstībā – radikāli tika pārveidota NVA pārvaldes struktūra, NVA tika apstiprināta par Eiropas Sociālā fonda otrā līmeņa starpniekinstīciju to pasākumu administrēšanai, kuru finansējums paredzēts nodarbinātības veicināšanai un sociālās atstumtības novēršanai. Arī filiāļu darbs pērn tika vērtēts atbilstoši jaunajiem NVA mērķiem, kuri bija kopumā pieci. Viens no tiem – darbā iekārtojušos personu skaits pēc pasākumiem konkurētspējas paaugstināšanai. Tika analizēts, kādā līmenī saglabājies ilgstošo bezdarbnieku skaits, kāds ir iesaistīto personu skaits aktīvajos nodarbinātības pasākumos. Svarīgs uzdevums filiālēm bija palielināt darbā iekārtojušos bezdarbnieku vidējo skaitu ik mēnesi. Veiksmīgi izdevies palielināt sešu mēnešu laikā pēc mācību pabeigšanas darbā iekārtojušos skaita īpatsvaru procentos no kopējā mācības pabeigušo bezdarbnieku skaita. Tās panākts, pateicoties veiksmīgi izvēlētajam profesijām, rajonā pieprasīti pērn bijuši NVA apmācītie metinātāji un sociālās sfēras darbinieki.

L.Kirillova

Preiļu novada domes sociālajā dienestā darbojas uzticības tālrunis

No 1. februāra Preiļu novada domes sociālajā dienestā darbojas uzticības tālrunis 53-23500, «Novadnieku» informē sociālā dienesta vadītāja Diāna Vucāne.

Mēs vēlamies uzzināt, kādas problēmas ir aktuālas mūsu novada iedzīvotājiem, pie tam, ne tikai sociāla rakstura, bet arī tas, kas viņus uztrauc citās dzīves jomās,

saka vadītāja. Viņsprāt, šāda iespēja atklāt sasāpējušus jautājumus pa tālruni palīdzēs tiem cilvēkiem, kuri par savām nelaimēm kautrējas runāt, tiekoties ar sociālajiem darbiniekiem. Īpaši svarīgi tas ir bērniem un jauniešiem gadījumos, kad notikusi pašlaik tik aktuāla emocionālā vardarbība ģimenē vai skolā.

Preiļu novada domes sociālajā dienestā pie uzticības

53-23500

tālruna visu februāri zvanītājus uzklaušīs un iespēju robežās centīsies palīdzēt gan

sociālie darbinieki, gan brīvprātīgie dežuranti no invalīdu biedrības un pensionāru apvienības.

Uzticības tālrunis tiks apmaksāts no sociālā dienesta budžeta līdzekļiem un darbosies visu februāri. Ja cilvēku atsaucība būs liela, iespējams, tiks meklētas iespējas tā darbību organizēt arī turpmāk.

L.Kirillova

Bagāts vai nabags, bet no sava bērna uzturēšanas neizvairīties

Apvērsumu bezatbildīgo un «aizmārsīgo» tētuku dzīvē radījušas izmaiņas likumdošanā. Turpmāk nedz tēviem, nedz arī atsevišķos gadījumos mātēm neizdosies izvairīties no sava bērna uzturēšanas. Pat tad, ja tēvs kaut kādu iemeslu dēļ nevar uzturēt savu atvasi, un bērns saņem līdzekļus no Uzturlīdzekļu garantijas fonda, parāds valstij no tēva tiks piedzīts, kaut arī viņam to nāksies maksāt līdz mūža beigām sirmā vecumā.

Bērnām jāmaksā uzturlīdzekļi

Ja vēl pirms nedaudzkiem gadiem attiecībā uz šķirto vecāku pienākumiem bērnu uzturēšanā valdīja juceklis, kura rezultātā bērni kļuva par ciestējiem, tad kopš 2003. gada 5. jūnija šajā jomā notikušas lielas pārmaiņas. Ar likumu noteikts, ka vecākiem jāpiedalās bērna uzturēšanā. Šķirto ģimeņu bērni vairumā gadījumu paliek pie mātes. Tēvi agrāk nereti aizbildinājās ar to, ka viņiem nav darba, un līdz ar to negādāja par bērna uzturēšanu. Daudzreiz patiesā situācija bija tāda, ka bērna tēvs gan strādāja, taču starp viņu un darbu devēju netika noslēgts darba līgums, bet atalgojums tika izsniegts neoficiāli, aploksnē, no kura bērnam netika nekas. Nereti vecāki varēja savstarpēji noslēgt vienošanos par to, ka tēvs piedalīsies bērna uzturēšanā ar kādu konkrētu naudas summu, produktu apjomu, mantas daļu vai citādi. Tagad visi jautājumi par uzturlīdzekļu piedziņu tiek kārtoti ar tiesas starpniecību. Civillikumā noteikts, ka vecāku pienākums neatkarīgi no viņu mantiskā stāvokļa, kā arī no tā, vai strādā algotu darbu, ir bērnu nodrošināt ar minimālajiem uzturēšanas līdzekļiem. Nestrādāšana nevar būt par aizbildinājumu, tēvam jādomā par to, kā atrast darbu.

Kā informēja Preiļu rajona tiesas tiesnese Irīna Beitāne, 2004. gadā tiesa saņēmusi 245 prasības uzturlīdzekļu piedziņai, no tām izskatīta 181 lieta. Par uzturlīdzekļu maksāšanu var labprātīgi vienoties arī laulības šķiršanas prāvā. Tiesnese Irīna Beitāne atzi-

na, ka faktiski visos gadījumos tiesas lēmums ir pozitīvs un prasītājam par labu. Noraidīšana iespējama tikai tajās reizēs, kad atbildētājs pierāda, ka tas nav viņa bērns. No pērn izskatītajām lietām vairumā gadījumu uzturlīdzekļus maksā valsts.

Kad uzturlīdzekļus maksā valsts

Ja tēvs nemaksā ar tiesas spriedumu noteiktos uzturlīdzekļus, bērna māte ar tiesas kanceleju saņemtu sprieduma norakstu un izpildrakstu griežas pie tiesu izpildītāja, kurš apseko atbildētāja mantisko stāvokli, noskaidro personas ienākumus. Datu ieguvei tiek izmantoti visi iespējamie reģistri: Zemesgrāmatā, autotransporta līdzekļu un lauksaimniecības tehnikas reģistri, nodarbinātības, valsts zemes dienesta un sociālās nodrošināšanas dienestu uzskaitē. Ja no savāktajām ziņām izriet, ka tēvam nav iespēju savu bērnu apgādāt ar dienišķo maizi, tad pieprasītājam — mātei — jāgriežas valsts Uzturlīdzekļu garantiju fondā (UGF). Šādos gadījumos uzturlīdzekļus bērnam maksā valsts. UGF darbojas kopš 2004. gada 1. jūnija Bērnu un ģimenes lietu ministrijas pakļautībā.

Bērna mātei pirms griešanās UGF ir jāsaņem šādi dokumenti: uzturlīdzekļu piedziņas sprieduma noraksts, izpildraksts, bērna dzimšanas apliecība, kā arī izziņa par to, ka tēvam nav līdzekļu bērna apgādāšanai, un iesniegums. Dokumenti jāiesniedz personīgi Uzturlīdzekļu garantijas fonda administrācijai, kas atrodas Rīgā, vai arī jāšūta pa pastu ierakstītā vēstulē. Diemžēl, kā atzina tiesnese, personas nereti uzskata, ka dokumentu sagatavošana un nosūtīšana ir tiesas pienākums, bet tas tomēr jāveic pašiem. Informācija par visu, kas saistās ar UGF, gan ir pieejama tiesas kancelejā.

No tā brīža, kad bērna uzturēšanai valsts sāk maksāt līdzekļus, bērna tēvs kļūst par valsts parādnieku. Viņš tiek informēts par šo faktu. Kā jebkurā citā aizdevuma gadījumā, arī šajā parādsaistības pieaug ar katru gadu, jo pa-

lielinās gan aizdevuma summa, gan arī procenti. Šim parādam nav paredzēts noilgums. Jebkurā laikā, līdz pat mūža beigām, no uzturlīdzekļu nemaksātāja valsts pieprasīs atgriezt parādu, izmantojot viņa legālos ienākumus vai piederošos īpašumus. Izmaiņām atbildētāja mantiskajā stāvoklī seko tiesu izpildītājs, kas vismaz divreiz gadā veic parādnieka mantas un ienākumu pārbaudi. Piemēram, bezatbildīgais tēvs nopircis dārgu automašīnu, bet viņa bērnam uzturlīdzekļus joprojām maksā valsts. Šādā gadījumā tiesu izpildītājs sāk piedziņas procesu uz mantu. Arī UGF administrācija regulāri veic parādnieka finansiālā stāvokļa pārbaudes.

Uzturlīdzekļu apmērs atkarīgs no minimālās darba algas valstī

Kopš 2003. gada 5. jūnija ir spēkā Ministru kabineta noteikumi, kas nosaka, ka minimālais uzturlīdzekļu lielums vienam bērnam līdz septiņu gadu vecumam ir 25 procentu apmērā no valstī noteiktās minimālās darba algas (pašlaik 80 latu), bet no septiņiem līdz astoņpadsmit gadiem – 30 procentu apmērā. Ja bērns turpina mācības, arī pēc pilngadības sasniegšanas viņam ir jāmaksā uzturlīdzekļi, bet ne ilgāk par 24 gadiem. Bērns pats var iesniegt tiesā prasību, ja mācās vai studē.

Savukārt tādos gadījumos, kad atbildētāja mantiskais stāvoklis to pieļauj, no viņa var prasīt arī lielāku summu.

Uzturlīdzekļu piedzišana nenotiek par iepriekšējo periodu, bet tikai no prasības iesniegšanas dienas. Tāpēc visām mātēm, kuru bērnu tēvi pret saviem pienākumiem izturas bezatbildīgi, ieteicams ar griešanos tiesā nevilcināties. Ir arī tādi gadījumi, kad tiesā griežas ar prasību palielināt uzturlīdzekļu naudu. Tas saistīts ar to, ka minimālā mēneša alga valstī ir palielinājusies, bet iepriekšējos tiesu lēmumos nereti tika noteikta konkrēta summa, nevis procenti no minimālās algas. Šādās reizēs palielinātā summa tiek noteikta no tās die-

nas, kad prasība izskatīta.

Reizēm atbildētāji uz tiesu neierodas

Ja atbildētājs ir saņēmis tiesas pavēsti, bet tiesā neierodas, lietu var izskatīt bez viņa klātbūtnes, bet, ja atbildētājs nav atrodams, tad laikrakstā «Latvijas Vēstnesis» tiek publicēts paziņojums, kurā viņš tiek aicināts uz tiesas sēdi.

Tiesas informē arī tos tēvus, kuri devušies peļņā uz ārzemēm, ja vien ir zināma viņu adrese.

Uzturlīdzekļu piedziņas lietas prasītājas ir atbrīvotas no tiesas nodevas maksāšanas, tomēr tiesā to piedzen no atbildētāja.

Ja tētis bērnu neatzīst par savu

Tiesas praksē bijuši arī tādi gadījumi, kad atbildētājs no kura tiek pieprasīti uzturēšanas līdzekļi, atsakās tos maksāt un aizbildinās, ka nav bērna tēvs. Taču ar šādu apgalvojumu vien nepietiek. Virietim tas, ka viņš nav minētā bērna tēvs, jāpierāda ar atsevišķu tiesas spriedumu. Bet vispirms ieteicams konsultēties ar advokātu, kas ieteiks turpmāko rīcību. Tēvam likumā noteiktajā kārtībā ir iespējams apstrīdēt bērna izcelšanos, kas jādara tiesas ceļā. Tāpēc attiecības ar bērna māti un jaundzimušo mazuli, ja virietim liekas, ka viņš nav tā bioloģiskais tēvs, jānokārto tūlīt pēc mazā piedzimšanas. Lieta jānokārto divu gadu laikā kopš tā brīža, kad tēvs uzzinājis, ka bērns nav viņa. Preiļu rajona tiesā turpinās tiesvedību par dažiem šādiem gadījumiem.

Atsevišķus sarežģītumus rada tas, ka līdz 1993. gadam bērna dzimšanas dokumentos varēja ierakstīt jebkādu tēva vārdu, vai uzrādīt pat neeksistējošu personu.

«Novadnieks» Uzturlīdzekļu garantiju fondā saņēma informāciju, ka patlaban līdzekļi no šī fonda Preiļu rajonā tiek maksāti 74 personām. **Fonda adrese: Pulkveža Brieža iela 15, Rīga, LV 1010, tālrunis 7830626.**

L.Rancāne

IZGLĪTĪBA

Piedalījās radošajā nometnē Polijā

Krakovas lidostā (no kreisās): Natālija Mihņonoka, Liene Jukša, Ilze Ancāne (grupas vadītāja), Edgars Korotkins, Rinalds Ļebedevs un Ivars Bikaunieks). Nav redzama Inta Ugaine.

No 11.-18. janvārim Līvānu fonda «Baltā māja» dienas aprūpes centra audzēkņi ar īpašām vajadzībām un divas audzinātājas piedalījās radošajā nometnē pilsētā Zakopanje (Polijā). Šī iespēja tika piedāvāta sadarbības projekta «Eiropā, tas nozīmē arī šeit Polijā» — īpašo vajadzību apvienošana, talantu saskatīšana» ietvaros, kuru realizēja Eiropas jauno reģionālistu asociācija (ESMR) un Jaunrades un attīstības atbalsta asociācija cilvēkiem ar invaliditāti (Unikat). Jauniešu apmaiņas projektā piedalījās dalībnieki no septiņām valstīm: Latvijas, Igaunijas, Grieķijas, Īrijas, Polijas, Rumānijas un Lielbritānijas.

Pasākums tika noorganizēts skaistā pilsētā Zakopanje, kura atrodas Tātru kalnos. Dalībnieki piedalījās dažādās radošajās darbnīcās: veidoja no māla, gatavoja ziedus no kreppapīra un dabas skatus no floristikas materiāliem, apgleznoja papīra mājiņas katras valsts karoga krāsās, mācījās dejot

un kopīgi sportoja. Dienas nogalēs tika organizēti katras valsts nacionālie vakari, kuros dalībnieki tika iepazīstināti ar dažādu valstu kultūru, tradīcijām un tika nobaudīti nacionālie ēdieni. Mēs cieņām ar medu, rupjmaizi un garšo «Laimas» šokolādi. Īpaši garšo rupjmaize, jo citās valstīs tās nemaz nav. Tika organizētas vairākas ekskursijas: apmeklējām slavenās Veļickas sālsraktuves, ledushalli Krakovā, kā arī tika izbaudīti ziemas prieki Tātru kalnos. Audzēkņiem patika ceļojums ar lidmašīnu, jo visi lidoja pirmo reizi. Sajūsmainā Tātru skaistie apsnigušie kalni un braucieni ar gaisa vagoniņu, no kura pavērās burvīgs skats uz kalniem. Visemocionālākais bija atvadu vakars, kad vajadzēja šķirties no jauniešiem draugiem, jo pa šīm dienām visi bija sadraudzējušies, neskatoties uz to, ka dalībnieki sarunājās katrs savā valodā.

I.Ancāne,
grupas vadītāja

Silajāņu pamatskola cer uz labāku dzīvi novadā

Šajā mācību gadā Silajāņu pamatskolā zinības apgūst tikai 53 audzēkņi. Tā ir viena no mazākajām rajona skolām, tāpēc šajā ziņā izglītības iestādes turmāka pastāvēšana ir visai neskaidra. Tas uztrauc ne tikai bērnu vecākus, bet arī pedagogus un skolas direktoru Igoru Derjaginu.

Apvienotās klases un pedagogi uz pusslodzi

Lielākās izmaiņas un arī zināmas bažas skolā ienesa ziņa par Riebiņu novada izveidošanu pagājušā gada nogalē. Pagasts nu ir tikai liela novada daļiņa, tas nozīmē, ka tādas patstāvības un pārliecības, kāda bija iepriekš, skolas vadībai nav. — Mēs pašlaik darām savu darbu, bet nezinām, kas mūs sagaida, — saka pamatskolas direktors. — Kā tiks izveidots novada domes budžets, vai izglītībai būs pietiekami līdzekļu? Tie ir galvenie jautājumi, kas mūs satrauc.

Tā kā Silajāņos bērnu ir maz, skolā ir klases, kur nācās tikai divi vai trīs bērni. Tas nozīmē, ka pedagogi strādā ar apvienotajām klasēm. Pie tam situāciju sarežģī tas, ka skolā iet gan latviski, gan krieviski runājoši audzēkņi. Tomēr citām divplūsmu skolām raksturīgās problēmas Silajāņos gājušas secen. Direktors attiecības starp bērniem, kā arī zinību apguves kvalitāti priekšmetos, kas tagad tiek pasniegti latviešu valodā, raksturo kā pozitīvu piemēru citām izglītības iestādēm.

Ar bērniem strādā 14 skolotāji, pie tam aptuveni puse no viņiem tikai uz pusslodzi. Daļa pedagogu Silajāņos ierodas no Preiļiem.

Vajag vairāk bērnu

Uz jautājumu, vai direktors jau sagatavojis lielāko skolas vajadzību sarakstu, ko likt Riebiņu novada domes priekšsēdētājam uz galda, Igors Derjagins atbildēja ar smaidu, kurā jūtams zināms rūgtums: — Mums vajag vairāk bērnu. Diemžēl, ekonomiskā situācija Silajāņos ir smaga, jaunās ģimenes dodas projām — uz Preiļiem, uz Rīgu vai vispār aizbrauc no Latvijas. Kur lai rodas bērni?

Skolēnu skaits ar katru gadu samazinās. Nākamruden, piemēram, gaidāmi tikai pieci pirmklasnieki, pašlaik viņi mācās pirmsskolas sagatavošanas grupiņā. Tas nozīmē, ka pilnu klasi nebūs iespējams nokomplektēt. Bet, jo tālāk, jo bērnu mazāk, un tas rada bažas skolas pastāvēšanai.

Tāču skolai ir arī citas aktuālas vajadzības. Galvenā no tām — ēkām nepieciešama renovācija. Viena no

● Silajāņu pamatskolas bērni ir ļoti sportiski. Direktora un sporta skolotāja Igora Derjagina (attēlā vidū) vadībā viņi pierādījuši, ka sacensībās ir sīvi cīnītāji. Teicami sevi parādījušas arī jaunās futbolistes: (pirmajā rindā) Marina Škuratova un Ilze Sparāne, (otrajā rindā) Tatjana Kītajeva, Nadežda Dimitrijeva, Viktorija Lihačova un Ksenija Gedroica-Juraga. Foto: M.Rukosjuvs

būvēm celta 1940. gadā, bet otra — 1900. gadā, abās celtnēs vajadzīgs kapitālais remonts. Direktors cer, ka šajā ziņā izdosies iegūt novada domes deputātu atbalstu.

Ja likvidēs skolu, Silajāņi izmirs

Zinot kādreizējo kolhozu apvienošanas pieredzi un arī tagad tik bieži dzirdēto frāzi, ka nepieciešama izglītības iestāžu optimizācija, Silajāņu iedzīvotājos jūt satraukumu. Tā teikt, novada centrā skola pietiekami liela, lai Silajāņu puses bērni mācās tur. Igors Derjagins uzskata, ka uz skolas iespējamo slēgšanu var lūkoties divējādi. No vienas — ekonomiskās — puses, protams, novada domei ir vienākārāk ar pašvaldības autobusu vadīt bērnu uz Riebiņiem nekā tērēt līdzekļus skolas uzturēšanai un tehnisko darbinieku algošanai. Taču ir arī otra puse, kur skola tiek uztverta nevis tikai kā izglītības iestāde, bet arī kā kultūras centrs laukos.

— Ja Silajāņos nebūs skolas, šī teritorija izmirs, jo te nebūs vairs vietas, kur pulcēties. Kad skolā notiek sarīkojumi, te ir pilns cilvēku. Nāk gan tie, kuru bērni mācās pie mums, gan tie, kuriem citādi ar skolu nav nekāda sakara. Visi skatās mūsu iestudētās teātra izrādes, klausās koncertus.

L.Kirillova

Iepazīstina ar savas kultūras tradīcijām

Ar daudziem jauniem iespaidiem par līdz tam maz pazīstamo Latvijas zemi no Līvānu novada Jaunsilavu pamatskolas mājupceļā uz Vāciju devās Šildavas pamatskolas skolotāji. Vācu pedagogi, sadarbojoties ar partneriem no Latvijas un Itālijas, piedalās kopīgā Eiropas izglītības projektā «Comenius».

Starptautiskais projekts, kurā Jaunsilavas pamatskola darbojas jau kopš 2003. gada, ir veltīts savas tautas nacionālā kultūras mantojuma plašākai apgūšanai, lai pēc tam ar to iepazīstinātu sadarbības partnerus.

Projekta partneri no Vācijas skolā ieradās ar dažādām dāvanām, kas bija sagatavotas gan klašu kolektīviem, gan arī pedagogiem un skolēniem, kas darbojas projektā. Pēc skolas apskatīšanas viesnās tika aicinātas piedalīties atklātajās stundās 1.-4. klasēs. Skolotājas no Vācijas atzinīgi novērtēja to, ka stundās tiek izmantots daudz pašgatavoto uzskates līdzekļu, kas skolēniem ir iespējas brīvi piedalīties tēmas apspriešanā. Pedagoģiem patika arī Jaunsilavu pamatskolā iedibinātā kārtība, ka bērni skolā saņem siltas

pusdienas. Viesnās stāstīja, ka viņu skolā bērni uzturas tikai līdz pulksten 12.00, pēc tam dodas mājās un pusdieno tur. Taču vācu bērniem ir īsāks brīvlaiks nekā viņu vienaudžiem Latvijā. Pārsteigumu radīja arī tas, ka skolā ir bērnu grupas, kurās bērni nakšņo.

Pirmajā ciemošanās dienā pedagogu delegācijai bija pieņemšana arī novada domē. Domes priekšsēdētājam Andrim Vaivodam tika pasniegta Šildavas birģermeistara sūtīta krūka ar pilsētas simbolu. Bet vakarā skolotāji devās pie Venerandas Šildavienas, kuras mājās bija iespējams piedalīties maizes cepšanā, sākot no mīcīšanas un klaiņu ievietošanas krāsnī līdz izņemšanai. Kamēr maize cepās, sarunas risinājās par projekta tēmām, bet pēc tam bija iespēja garšot silto maizi ar medu un pienu.

Pasākuma turpinājumā iesauktās Turku folkloras kopa, muzicējot un dziedot latviešu tautas dziesmas, aicinot uz rotaļām, lietot minēt mīklas. Bija sagatavotas arī dāvanīņas — kulītes ar cūku pupām un stāstījums, kā tās gatavojamas un ēdamas. Viesnās vakariņoja pie skolas pavāres uzklāta galda ar ēdieniem tautiskā stilā, piemēram, pelēkajiem zirņiem.

● Šildavas pamatskolas pedagogi Jaunsilavas pamatskolas skolēniem un pedagogiem māca rotaļas un spēles, kurās izmantojama ciemiņu dāvana — krāsainais izpletnis.

Mazu neizpratni vācu skolotājam radīja kefīrs, jo viņam likās, ka tā ir zirņiem uzlejama mērce. Uz galda tika likti arī latviešu viesību tradicionālie ēdieni — silķe kažokkā, rosols. Skanēja kopīgi un atsevišķi dziedātas dziesmas. Piemēram, latviešiem labi zināmo «Kas janvāra mēnesi dzimis» dziedot arī Vācēmē, taču viņu dziesmā jubīlāram jāiziet riņķa vidū un jātaisa reveranss.

Nākamajā dienā vācu pedagoges tika iesaistītas mājturības stundā, piedalījās zīda apgleznošanā, pēc tam noskatījās Jaunsilavas pamatskolas skolēnu sagra-

tavoto koncertu. Atbraucējas neslēpa savu sajūsmu, ka bērni tik daudz iemācījušies — dejot, dziedāt, ka to veic nepiespiesti un ar aizrautību. Šajā dienā ciemiņi apmeklēja arī SIA «Lettglas» stikla muzeju un Latgales mākslas un amatniecības centru, devās ekskursijā uz pili Krustpīlī, kur lēja sveces un klausījās senas dziesmas.

Nākošajā ciemošanās dienā ceļš veda uz otru pusē — uz Preiļiem un Aglonu. Rajona centrā vācu pedagoges P. Čerņavska mājā — muzejā iepazīs ar latgaļu keramikmu. Ļoti atzinīgi tika novērtēts

Aglonas apmeklējums, jo ar to varēja iepazīties gides pavadībā, kas plašu informāciju sniedza vācu valodā. Viesnās izteica izbrīnu arī par to, ka šo nelielo ciematīņu apmeklētājs Romas pāvests.

Tomēr ne jau visi Latvijā gūtie iespādi bija tik patīkami. Ciemošanās dienās uzkrīta sniegs, un vācu skolotājas jutās nepatīkami par notikumiem uz Latvijas ceļiem. Īsajā ceļā gabalā no Līvāniem līdz Krustpīlij viņām nācās redzēt piecus satiksmes negadījumus. Skolotājas secināja, ka šajā zemē autovadītāji braucot pārāk ātri. Tomēr viņu uzticību bija guvis Rožupes pamatskolas autovadītājs Valdis Krauklis, tāpēc viņas izteica vēlmi, lai šis šoferis būtu pie stūres mājupbraucienā pa ceļam līdz Rīgai. No galvaspilsētas viesnās atvadījās ar operas izrādi «Riekstkodis» un ekskursiju pa pilsētu, ko vadīja Jaunsilavas pamatskolas absolventi.

Projekta «Comenius» koordinatore Jaunsilavas pamatskolā ir skolotāja Anastasija Kaktiniece. Aizvadītajos gados skolēni un skolotāji guvuši daudz zināšanu par citu tautu nacionālo kultūru gan personīgo kontaktu ceļā, gan arī apmainoties videoierakstiem un citiem materiāliem.

L.Rancāne

INFORMĀCIJA

Pasaule piemin holokausta upurus

Pagājuši nedēļa visā pasaulē aizritēja zem sēru zīmes, pieminot Otrā pasaules kara laikā iznīcinātos sešus miljonus ebreju, kā arī Aušvicas nāves nometnes upuru piemiņu. Tajā gāja bojā 1,1 miljonus cilvēku: Eiropas ebreji, poļi, čigāni, krievu karagūstekņi, kā arī neebreju izcelsmes cilvēki no dažādām Eiropas valstīm.

Nāves nometnes hronoloģija

1940. gada pavasarī Osvencimā ieradās pirmie ieslodzītie un sāka izbūvēt koncentrācijas nometni Aušvica I. Rūdolfs Hoss kļuva par pirmo nometnes komandantu.

1941. gada 1. martā SS vienību vadītājs Heinrihs Himlers apmeklēja Aušvici un pavēlēja paplašināt nometni. Aušvicai I bija jāspēj uzņemt 30 000 ieslodzīto, savukārt Aušvicai II (Birkenau) 100 000.

1941. gada augustā Heinrihs Himlers pavēlēja sākt ebreju iznīcināšanu.

1941. gada septembrī notika pirmā ieslodzīto noindēšana, izmantojot Ciklonu B. Tika nogalināti padomju karagūstekņi un 298 slimie Aušvicas ieslodzītie.

1941. gada 8. oktobrī sākās Aušvicas II (Birkenau) koncentrācijas nometnes celtniecība Bžezinskas ciematā. Gāzes kamera Aušvicā I, kurā 20 minūšu laikā varēja noindēt ap 700 cilvēku, drīz kļuva par mazu. Jaunuzceltajās gāzes kamerās Aušvicā II šajā pašā lai-

ka sprīdī varēja likvidēt ap 2000 cilvēku.

1942. gada 20. janvārī konferencē Berlīnē tika pieņemts lēmums par masveida ebreju iznīcināšanas sākšanu.

1943. gada 22. martā – 25. jūnijā tika iedarbinātas četras jaunas krematorijas ar gāzes kamerām.

1943. gadā notika Aušvicas rekonstrukcija, pēc kuras Aušvica I kļuva par galveno, vīriešu nometni, Aušvica II (Birkenau) – sievietes un vīriešu nometni masu iznīcināšanai gāzu kamerās, Aušvica III – papildus nometne fabrikās.

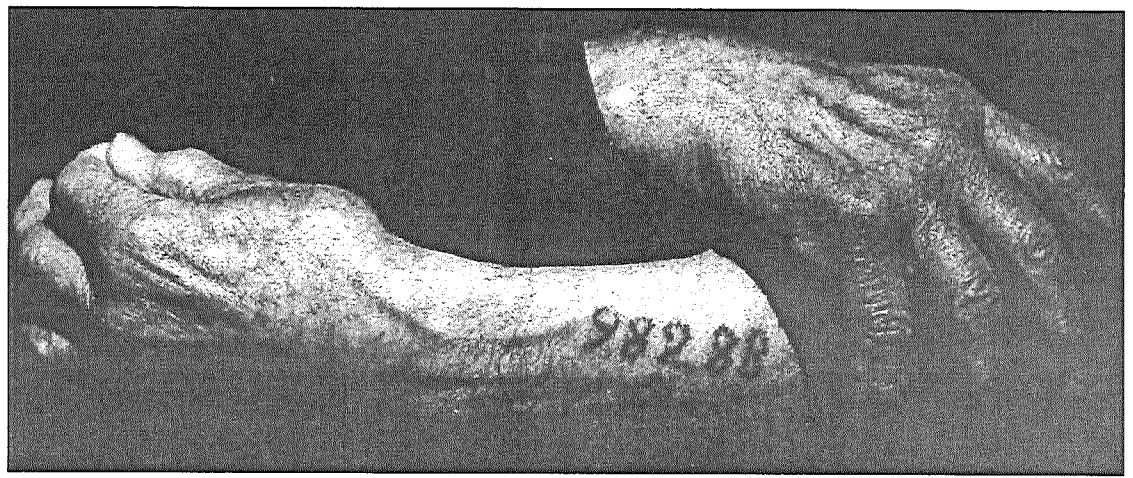
1944. gadā no 2. maija līdz 21. septembrim notika Ungārijas ebreju iznīcināšana. No 2. maija līdz 9. jūlijam no Ungārijas uz Aušvici deportēja 437 402 ebrejus.

1944. gada augustā SS sāka nometņu likvidāciju.

1944. gada 10. oktobrī notika speciālas komandas (Sonderkommando) sacelšanās – ebreju ieslodzītie nodedzināja 4. krematoriju.

1945. gada 17. janvārī sākās Aušvicas un apkārtnes nometņu evakuācija. Visi ieslodzītie, kuri šķietami bija spējīgi pārvietoties, tika nosūtīti Nāves maršā uz rietumiem. Pēdējā apgaitā nometnē tika saskaitīti 66 020 cilvēki.

1945. gada 27. janvārī Sarkanā armija ienāca Aušvicas teritorijā, kur atrada 5000 ieslodzīto. Atkāpjoties hitleriešu specvienības uzspridzināja Aušvicas II krematoriju. Līdz mūsdienām saglabājušās Aušvicas I krāsnis, kuras ik

● Iezīmēts uz mūžu. Holokaustu pārcietušais 93 gadus vecais Leons Grīnmans trīs savus dzīves gadus pavadīja sešās dažādās koncentrācijas nometnēs.

diennakti aprija 340 cilvēku miesas.

Godināja Aušvicas upuru piemiņu

Pieminot Aušvicas koncentrācijas nometnes atbrīvošanas 60. gadadienu, Polijā notika plaši pasākumi, kuros piedalījās daudzu pasaules valstu vadītāji, tostarp arī Latvijas Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga, kā arī izdzīvojušie kādreizējie nacistu koncentrācijas nometņu ieslodzītie un viņu atbrīvotāji. Ceremoniju ievadīja vilciens, kas iebrauca nāves nometnē pa tām pašām slieidēm, pa kurām Aušvicas nometnē tika ievesti simtiem tūkstošu Eiropas ebreju un desmitiem tūkstošiem citu tautu pārstāvju.

Aušvicas atbrīvošanas piemiņai veltīta ceremonija notika arī ANO mītnē Vinē. Aptuveni 200 pārstāvji godināja upuru piemiņu. Diplomāti aicināja pasaules sabiedrību gādāt, lai nacistu holokausta nekad neatkārtotos.

Holokausta upuri ar piemiņas brīdi un klusuma minūti tika godināti Eiropas Parlamenta plenārsēdē. Deputāti pieņēma rezolūciju holokausta, antisemitisma un rasisma atcerei, kurā tiek godināti Aušvicas nometnē nomocītie un nogalinātie. Rezolūcijā pausts uzskats, ka «ilgstošs miers Eiropā ir iespējams vienīgi tad, ja vēsture netiks pakļauta aizmirstībai.» tāpēc deputāti neslēpj uztraukumu

● Holokaustu pārdzīvojušie poļu ebreji Bobs Obuhovskis, Davids Hermans un Zigi Šipers, kuri tagad dzīvo Britānijā, piedalījās Aušvicas nāves nometnes ieslodzīto atbrīvošanas 60. gadskārtas piemiņas pasākumos.

par pieaugošu antisemitismu Eiropā, kā arī kategoriski nosoda jebkuru viedokli, kas sliecas noliegt holokausta kā vēsturisku faktu. Deputāti aicināja pasludināt 27. janvāri par Eiropas Holokausta piemiņas dienu un nodrošināt intensīvākas izglītības programmas par Otro pasaules karu.

Latvijas ārlietu ministrs Artis Pabriks 27. janvārī valsts vārdā atvainojās holokausta upuriem un tiem, kuri viņus piemin, par nespēju nosargāt viņu dzīvības.

Rumbulā un Salaspilī notika Aušvicas koncentrācijas nometnes atbrīvošanas 60. gadadienas atceres pasākumi, kuros piedalījās ne tikai Latvijas valsts vadītāji un ebreju kopienu pārstāvji, bet arī ār-

valstu vēstnieki. Salaspils koncentrācijas nometnē dzīvību zaudēja apmēram 30 000 cilvēku. Rumbulas mežā 1941. gadā no 30. novembra līdz 8. decembrim nogalināti vairāk nekā 25 000 ebreju.

Šī vieta ir slepkavības vieta, sacīja Artis Pabriks, uzrunājot Rumbulā sapulcējušos. Viņš pauda nožēlu par to, ka Latvija nepēja glābt un pasargāt visus tos, kas šajā zemē zaudēja dzīvību holokausta laikā.

Kā norādīja ministrs, Latvijas valsts tad nepastāvēja, jo atradās totalitāra režīma varā.

Sagatavoja L.Rancāne
(Izmantoti preses un LETA materiāli).

2. FEBRUĀRIS — SVEČU DIENA

Sveces — skaistumam, omulībai, drošībai

Nevajag kritizēt tumsu, bet labāk iedegt kaut mazu gaismīņu. Šī doma, varbūt gan izteikta nedaudz savādākos vārdos, pieder kādam no pasaules gudrajiem. Modernām tehnoloģijām pārbagātā pasaulē mūs joprojām pavada dzīva uguntiņa, jo nekas nespēj aizstāt sveces liesmas siltumu, sirsnīgumu, svinīgumu, skaistumu. Bērns saņem kristību sveci savā kristību dienā, ar degošu sveci rokās viņš tiek uzņemts savā draudzē pirmās Komūnijas dienā, jaunais pāris, svecēm degot, dod laulības uzticības zvērestu, un aizgājējs, apziņai zūd, kā pēdējo savā acu priekšā redz nomierinošo sveces gaišumu. Tie ir vislielākie dzīves notikumi, kuros svece simbolizē mūžības gaismu.

Bet bez sveču gaismas ir grūti iedomājama arī mūsu parastā ikdiena. Tumšie un garie rudens vakari, ziema ar caurvējotām istabām, dzimšanas dienas, jubileju tortes, jaungada eglīte, svinību galdi, maza kafijošana draugu pulciņā, valsts svinību diena, piedalī-

šanās procesijās un plašās atceres ceremonijās, mirušo pieminēšana kapsētā. Cilvēki bieži un mīļprāt iedez sveces. Zudusi to sākotnējā funkcionālā nozīme – apgaismošana, un mūsdienu sveces vairāk izmanto noskaņas radīšanai, sirsnīgu jūtu paušanai bez vārdiem. Sveces rada romantiku, sentimentālu noskaņu, omulību, palīdz atgūt mieru. Varbūt tāpēc pieprasījums pēc svecēm nemazinās, un atbilstoši pēdējo gadu plašajam piedāvājumam Latvijā tas pat audzis.

Februāri sauc par sveču mēnesi, kad tiek svinēta arī Sveču diena. Šai dienai ir īpaša nozīme baznīcas kalendārā. Bet mūsu senči šo dienu dēvējuši par Ziemas Māru. Svētki radušies vienlaikus ar sveču liešanas tradīciju. Ļaudis ticēja, ka šajā dienā lietās sveces deg gaiši un svētīgi.

Tagad mājās reti kurš gatavo sveces, kaut arī šis iemaņas māca dažos interešu pulciņos. Veikalos sveču piedāvājums ir ļoti plašs. Savas jaunās sveču kolekcijas ražotāji visā pasaulē parasti veido jau gadu iepriekš pirms lietošanas.

Latvijas tirgū jau labi pazīstamas smaržīgās sveces ar pavasara ziedu, ābolu, kanēļa, vaniļas, majpuķīšu, citrusaugļu, un citām smaržām. Smaržīgajai svecei degot, liela daļa no tās masas izkūst, aromāts rodas no tā, ka liesma karsē esenci. Tāpēc ērtākas ir smaržīgās sveces dekoratīvos trauciņos. Tiek piedāvātas virtuves sveces ar maizes grauzdiņu, tomātu lapu vai zaļumu aromātu, bet vannas istabai noderēs sveces ar svaigi mazgāta lina, lietussveces vai vannas putu smaržu.

Aromterapijas sveces degot izplata īpašus aromātus, kuriem piemīt uzmundrinoša, relaksējoša, stresu mazinoša vai jutekliska iedarbība.

Prettabakas sveces neitralizē tabakas dūmu smaku, tās vietā radot maigu, vaniļas smaržai līdzīgu aromātu. Ja šāda svece iedegta uz galda, pie kura kāds smēķē, tad tabakas dūmi neplūst uz pārējo galdabiedru pusi.

Peldošās sveces ir vienlaikus dekoratīvas un praktiskas. Degšanas efektu pastiprina liesmiņu

Trešdien, 2. februārī, eiropieši atzīmē Sveču dienu — pusceļu starp ziemas saulgriežiem un pavasara sākumu —, kuras pirmās sākumi meklējami pagānu kultūrā. Ar laiku šīs dienas tradīcijas asimilēja kristietība, tad draudzēs tradicionāli tiek svētītas sveces, ko aizdedzina un novieto uz palodzēm. Bet 2. februārī pasaulē atzīmē arī Murkšķa dienu, kas saistīta ar delavaru cilts legendām. Tās vēsta, ka 2. februārī Vojaks — visu cilvēku pirmstēvs, ko tagad iemieso murkšķis, — pamostas no ziemas miega, lai palūkot, kāds laiks. Ja saulaina, skaidra laika dēļ viņš redz savu ēnu, tad sabīstas no tās un ielien migā, un guļ vēl sešas nedēļas. Ja ēna viņu nesabaida, ir miglains, tad viņš pamet savu alu un pavasaris ir jau tūlīt aiz stūra.

atspulgi ūdenī un uz trauka sienām.

Jubilejas sveces domātas gan dzimšanas dienas tortei, gan svētku galda rotāšanai, meiteņu jubilejās izmanto sveces ar rozā, bet zēnu — ar zilu apdari. Tiek piedāvātas sveces ar tureklīšiem, kā arī «magiskās». Kad jubilārs ir izdomājis vēlēšanos un sveces nopūtis, tās aizdegas no jauna. Izlietoto sveču galiņi gan pirms izmešanas jāsamērcē ūdenī. Galda rotāšanai var izmantot arī tā dēvētas spageti sveces, kas deg gan ar vienmērīgu, gan dzirkstojošu liesmu.

Pircēji pēdējos gados jau pie-

raduši, ka var nopirkt speciālas Adventa sveces, kuru garums atšķiras.

Māju īpašnieki svētkos var iedegt dārza sveces, izkārtot tās gar celiņu malām vai apkārt mājām. Tām ir resna dakts, bet liesma rada daudz kvēpu, tāpēc izvietošana jāveic pārdomāti.

Uz kapsētām pie saviem piederīgajiem pareizāk tomēr doties ar speciālajām kapu svecēm, bet nevis ar tējas svecītēm vai galda svecēm. Kapu svecēm ir segta liesma, tāpēc nenodziest lietū un vējā.

Sagatavoja L.Rancāne

AKTUĀLI

Darbs vējgāzē un vējlauzē ir ļoti bīstams

Šobrīd Latvijas mežos situācija ir ārkārtīgi bīstama, jo nolauzti un iekārušies koki atrodas saspriegtā stāvoklī un jebkurā brīdī var krist. Ja tuvumā atrodas cilvēks, sekas var būt smagas, — tā pēc 8. un 9. janvāra stiprajām vētrām situāciju Latvijas mežos raksturo a/s «Latvijas valsts meži» dabas aizsardzības un ugunsdrošības speciālists Andris Jurevskis. Viņš sniedz padomus, kā vajadzētu pareizi rīkoties, strādājot mežā pēc vēja postījumiem.

Mežnieka bruņojums

Arī privātajā mežā nokopt vēja postījumus drīkst doties ne mazāk kā divi meža darbos apmācīti cilvēki (aizsargkiverēs, piemērotā apģērbā un apavos).

Līdzī jāņem koku gāšanas dakša, gāšanas lāpstīna, ķīli un motorzāģis, cilpeņi, rokas vinča. Ļoti ieteicams izmantot traktoru.

Izgāzto koku izvākšana

✓ Cirsma izstrāde vienlaidus gāzumos jāveic galvenās vējgāzes virzienā.

✓ Audzēs, kur koki sagāzti vairākos stāvos, daudz ar visām saknēm izgāzti un iekārušos koku, tie jāizvelk pa vienam neatzaroti. Nākamos kokus atzāģē pēc iepriekšējo izvilkšanas.

✓ Ja uz vienas kopējas izgāzta sakņu sistēmas dažādos augstumos atrodas vairāki koki, tie ar traktoru jāizvelk un pēc tam jāatzāģē no celma. Izgāztie celmi nogāzēs pirms atzāģēšanas jānostiprina ar trosi.

✓ Atzāģējot izgāztos nospriegtos kokus no celma, jānostiprina

tajā koka pusē, kur tas atbalstās pret citu koku vai izgāztu celmu, tā novēršot resgaļa sviešanos uz atzāģētāja pusi. Ja atbalsta nav, pirms atzāģēšanas stumbrs jānostiprina ar speciālu cilpeņi vai rokas vinču.

Stumbru atzāģēšana

✓ Aizzāģējumu kokam izveido gāšanas virziena pusē. Aizzāģējums un drošības josla (stumbra nepārzāģētā daļa) nodrošina koka krišanu paredzētajā virzienā.

✓ Aizzāģējuma dziļumam taisni augošiem kokiem jābūt ne mazākam par 1/4 no koka stumbra diametra, bet noliektiem kokiem 1/3 - 1/2 diametra.

✓ Nepietiekami plats aizzāģējuma leņķis izraisa koka resgaļa plīsumu un gāšanas virziena izmaiņas.

✓ Aizzāģējums jāveido 25° - 35° leņķī. Aizzāģējuma apakšējai plaknei jābūt perpendikulārai koka vertikālajai asij.

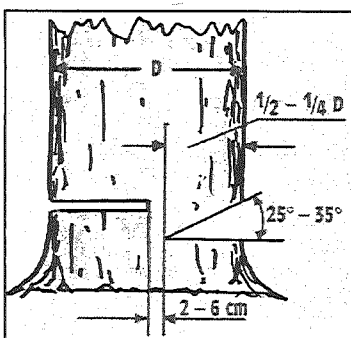
✓ Nozāģējuma plaknei jābūt perpendikulārai koka vertikālajai asij un augstāk par aizzāģējuma apakšējo plakni.

✓ Drošības joslas platums atkarīgs no stumbra resnuma. Kokiem ar diametru līdz 40 cm drošības joslai jābūt 2 cm, ar diametru no 41 līdz 60 cm — 3 cm, virs 61 cm — 4 cm. Kokiem ar mīksto puvī drošības josla jāpalielina par 2 cm.

Iekārušies koki

Iekārušies koki ir ļoti bīstami, jo tie var nejauši krist vēja ietekmē, nolūstot zariem, no satricinājuma, kritot citiem kokiem.

✓ Atzāģēti no celma, tie tūlīt jānoņem ar traktora, rokas vinčas, grieztuves vai arī sviru palīdzību.

✓ Ja vienā kokā iekārušies vairāki citi koki, vispirms jānoņem tie, kuri atrodas virspusē, un nav nospriegti ar citiem kokiem.

✓ Aizliegts zāģēt koku, kurā iekāries gāzams koks, vai cirst zarus, uz kuriem tas balstās. Uz koka, kas iekāries, nedrīkst gāzt citus kokus, jo gāzamā stumbra resgalis var sviesties dažādos virzienos — uz sāniem un atpakaļ.

✓ Aizliegts nozāģēt atsevišķus klučus no iekārušos koku resgaļiem, jo ar iekārušos koku spiedienu tie var atkrist, nepabeidzot zāģēšanu, un koks var gāzties nenateiktā virzienā.

✓ Iekārušos kokus nedrīkst noņemt ar traktoru, vienlaikus savācot stumbra kravu.

✓ Bieži koks iekāries otrā, to stipri noliecot. Atbrīvojoties noliektā koka galotne var strauji sviesties uz gāzēja pusi un vienlaikus mest atpakaļ nolauztos zarus.

✓ Ja iekārušos koku ar izgāztu sakņu sistēmu nevar noņemt ar traktora vai rokas vinču, stumbrs jāatzāģē no celma un jāatvelk.

Aizlauzto koku gāšana

Gāzt aizlauztus kokus, kuru galotne atbalstās pret zemi, ir ļoti bīstami.

✓ Pirms nolauztā stumbra daļas noņemšanas ar gāzamo dakšu jāpārbauda tā stabilitāte.

✓ Aizlauztā stumbra daļa (neatkarīgi no lūzuma augstuma) jānoņem, izmantojot traktoru vai rokas vinču. Novelkot aizlūzušo stumbru, mežstrādniekiem jāatrodas drošā attālumā no tā.

✓ Ja ar traktoru vai rokas vinču nav iespējams noņemt aizlauzto stumbra daļu, koks jāgāz 90° leņķī attiecībā pret aizlūzušās daļas virzienu (uz sāniem).

✓ Koki, kuru stumbra lūzuma vieta pilnīgi atdalījies no celma resgaļa un balstās uz tā, jāgāz tikai pēc nolauztās stumbra daļas novilkšanas ar traktoru vai rokas vinču.

✓ Vējgāzes koki parasti saņemas no stumbra resgaļa uz augšu. Lai, gāzot šādus kokus, plaisa nepaplašinātos, stumbrs nelūztu vai tā resgalis nesviestos neprognozējamā virzienā, kokam jāuzliek žņaugis — ap koku jāaptin ķēde, starp koku un ķēdi stingri jāiedzen ķilis.

Noliekušies koki

Nepareizi gāzot noliekušos kokus, stumbrs var plīst, aizsviežot resgali.

✓ Koki ar diametru krūšu augstumā līdz 35 cm, kas noliekušies pretēji gāšanas virzienam vairāk

nekā par 5° (resnāki par 35 cm - ja noliekušies 2° leņķī), jāgāz noliekšanās virzienā.

✓ Lai novērstu stumbra plīšanu, tas aizzāģējams no 1/3 līdz 1/4 no koka resgaļa diametra. Jo vairāk koks noliecies, jo dziļāk tas jāaizzāģē.

✓ Sekli aizzāģēts koks var plīst.

✓ Gāzot noliekušos kokus, virs izgāzējuma jāuzliek žņaugis.

✓ Žņauga uzlikšanas vietā ieteicams notīrīt rupjo mizu. Iezāģējumu veic noliekšanās pusē. Sevišķi viegli plīst osis, ozols, kļava un apse. Sasalusi koksne vairāk plaisā.

Izgāztās saknes

Koki ar izgāztām saknēm bieži balstās uz citām koku sakņu sistēmām un ir nospriegti.

✓ Šādiem kokiem pirmais zāģējums jāizdara no apakšas, bet otrais — no augšas (ar nelielu atstarpi no apakšējā zāģējuma uz sakņu sistēmas pusi).

✓ Ja pēc sakņu atzāģēšanas paredzams, ka stumbrs nosēdīsies, apakšējam zāģējumam jābūt tuvāk saknei nekā augšējam.

✓ Pēc stumbru atzāģēšanas celmi tūlīt jānovieto sākotnējā stāvoklī, celmu atvilkšanai izmantojot traktoru vai rokas vinču.

✓ Ja koks izgāzts ar saknēm, pirms stumbra atzāģēšanas no celma zem stumbra jāsaliek paliktņi, un sakņu sistēma jānostiprina (jāatbalsta vai jāatsien).

«Praktiskais Latvietis»

LĪVĀNU NOVADĀ

«Namiņš» ticis pie jaunām telpām

Līvānu bērnu un jauniešu centrs februāra vidū pārcelsies uz kapitāli izremontētām un Eiropas standartiem atbilstošām telpām pašvaldības centrā, ēkā, kur agrāk atradās bibliotēka un kas tika atzīta par avārijas stāvoklī esošām.

Šis ilgi gaidītais brīdis noticis, pateicoties SIA «Pūce un K», kas «namiņam» šīs skaistās telpas pašvaldībai piederošā ēkā ir uzdevinājis, par saviem līdzekļiem veicot ēkas kapitālo remontu.

Ēkas nomnieks uz 25 gadiem ir SIA «Pūce un K», kas piekrita pašvaldības noteikumiem par saviem līdzekļiem rekonstruēt

ēku, sev nomā paturot vien ēkas 1. stāvu. 2. stāva telpas nodotas bērnu un jauniešu centra rīcībā, kas neskaitāmus gadus mitinājies pilsētas nomalē un samierinājies ar telpu trūkumu.

Šobrīd jau noslēdzies iekštelpu kapitālais remonts, un 17. janvārī telpas nodotas ekspluatācijā, šobrīd notiek telpu iekārtošanas un aprīkošanas darbi. Ēkas nomnieks par saviem līdzekļiem veic jumta, logu, durvju, pārseguma un elektroinstalācijas nomaiņu, apkures sistēmas rekonstrukciju, atsevišķa ieejas mezgla izbūvi, iekštelpu pārplānošanu un jaunu kāpņu izbūvi, kā arī iekšējās apdares darbus. Pašvaldības speciālisti, pieņemot ēku ekspluatā-

cijā, atzinuši, ka darbi veikti ļoti kvalitatīvi, ar labiem materiāliem. Pavasarī uzņēmējs veiks arī ēkas fasādes atjaunošanu.

Pašvaldība no sava budžeta finansēja vēl viena sanitārā mezgla izbūvi, kas bija obligāta prasība, gaisma ķermeņu, krāsu un grīdas seguma (lamināta) iegādi, savukārt bērnu un jauniešu centra vadītāja Valentīna Poikāne ir piesaistījusi sponsoru līdzekļus telpu iekārtošanai un mēbeļu iegādei.

Kopējais privāto investīciju apjoms šajā ēkā ir aptuveni 100 000 latu.

G.Kraukle
Līvānu novada domes
sabiedrisko attiecību
speciālists

Līdz pasaules katastrofai 10 gadi un 1,2 grādi

Globālās sasilšanas draudi pirmo reizi tika atklāti starptautiskajā atskaitē, kas tiks publicēta. Sliktie jaunumi — pasaule atrodas tieši pretī briesmām.

Laika līdz klimatiskai katastrofai atlicis pavisam maz, atzīst visā pasaulē augstu stāvošu politiķu, biznesa līderu un zinātnieku komisija. Jau pēc desmit gadiem, ja ne ātrāk, teikts atskaitē, mēs varam gaidīt pilnīgu globālo sasilšanu.

Atskaite ir unikāla ar to, ka pirmo reizi šāda līmeņa dokumentā tiek kritiski uzskaitīti globālās sasilšanas rādītāji, tas ir, temperatūra, kuru sasniedzot, pasaulē sāksies neatgriezeniskas, katastrofas izraisošas problēmas. Tās var rasties lauksaimniecībā — ūdens deficīts, sausums, saslimšanas draudi, ūdens līmeņa celšanās, kā arī iespējamās dažādas kataklizmas.

Atskaitē norādīts kritiskais punkts — vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanās par diviem grādiem pēc Celsija, salīdzinot ar 1750. gadu — periodu, kad cilvēces darbība vairs nebija saskaņā ar dabu, galvenokārt rūpniecisko gāzu izstrādes dēļ.

Atskaitē teikts arī, ka vidējā gaisa temperatūra pasaulē cēlusies par 0,8 grādiem un turpinās augt. No kritiskā punkta pasaule ir viena grāda attālumā. Vēl draudīgāki izskatās dati, kas attiecas uz oglekļa dioksīda koncentrāciju atmosfērā.

Atskaitē «lielais astotnieks» acināts līdz 2025. gadam pāriet uz atjaunojamo dabas resursu izmantošanu un divreiz palielināt summu, kas tiek tērēta mazāk kaitīgu tehnoloģiju izstrādei.

ETIKETE

Uzvedība pie galda

Etiketē ir kāds zelta likums jeb pamatlikums jebkurai cilvēka rīcībai — **IZTURĒTIES PRET CITIEM TĀ, KĀ GRIBAT, LAI CITI IZTURAS PRET JUMS!**

Patiesībā jau ļaudis bez īpašām grūtībām sarunājas pa tālruni, tiekas, brokasto, paraksta dokumentus, risina simtiem dažādu jautājumu. Bet tikko veidojas kādas atbildīgas vai oficiālas situācijas, cilvēks sāk uztraukties un domāt, kā visu izdarīt pareizi, atbilstoši likumiem un neaizvainojot pārējos.

Tādos brīžos visai lietderīgi atcerēties, ka pasaulē ir izstrādāti noteikti standarti, kuru zināšana un ievērošana atvieglo jebkuru saskarsmi.

✓ Ja esat uzaicināts piedalīties pusdienās, brokastīs, vakariņās vai tējas vakarā — nenokavējiet sākumu!

✓ Nesēdieties pie galda, kamēr dāmas nav sasēdušas vai kamēr saimnieks vai saimniece nav uzaicinājuši sēsties pie galda!

✓ Pavodot dāmu līdz galdam, nesniedziet viņai kreiso roku! Tradicionāli vīrietis piedāvā dāmai labo roku.

✓ Neaizmirstiet, ka īpaša uzmanība jāvelta dāmai, kas sēž blakus pa labi! Blakus sēdošai dāmai ir jāpievērš uzmanība neatkarīgi no tā, vai esat iepazīstināti vai nē.

✓ Necentieties iepazīties ar kādu, kad viesi jau apsēdušies pie galda!

✓ Neaizbāziet salveti aiz apakšes un neizklājiet to uz krūšim! Salvete jānovieto uz ceļgaliem.

✓ Vispirms jāapkalpo dāmas.

✓ Ja vēlaties ko paņemt, nesniedzieties pāri citu šķīvjiem! Neņemiet nazi ar dakšīņu!

✓ Nekodiet no veselas maizes šķēles! Nolauziet gabaliņu no maizes šķēles un tad ēdiet!

✓ Neapziediet visu maizes šķēli ar sviestu! Lauziet maizes šķēli gabaliņos un uzlieciet tiem sviestu!

✓ Necentieties ar nazi uzbīdīt uz dakšīņas pēc iespējas vairāk ēdiena! Ņemiet ar dakšīņu tieši līdz ēdamā, lai tas nekristu

venoliecieties pār šķīvi! Tur šīs iespējas taisnāku muguru

✓ Nesēdiet pārāk tuvu vai tālu no galda!

✓ Neēdiet pārāk ātri! Nepaceliet glāzi pārāk ātri! Nerunājiet ar pilnu muti!

✓ Nesniedziet savu šķīvi, lai atļūgtu otru porciju!

✓ Nekomentējiet un nekrievāzējiet pasniegto ēdienu!

✓ Nelūdziet otru tasīti kafijas vai tējas, ja citiem vēl nav pasniegta pirmā!

✓ Neatstājiet tējkaroti glāzē vai tasītē! Izmisot cukuru, tējkaroti atstājiet uz apakštasītes!

✓ Sēžot uz krēsla, neieņemiet vaļīgu pozu!

✓ Nespēlējieties ar nazi, dakšīņu, salveti vai citiem galda piederumiem!

✓ Nepagrieziet muguru blakussēdētājam, ja esat iecerējis aprunāties ar otru blakussēdētāju! Nesarunājieties ar personu, kas sēž aiz jūsu blakussēdētāja!

✓ Nelieciet elkoņus uz galda!

✓ Neiepletiet plati elkoņus! Elkoņiem jābūt piespiestiem pie sāniem.

✓ Necentieties izsmelt no šķīv-

ja pēdējo zupas pilīti, apēst pēdējo gaļas gabaliņu utt.!

✓ Neizspļaujiet kaulus u.c. uz šķīvja malas! Kaulu izņem no mutes ar dakšīņu un novieto uz šķīvja. Augļu kauliņi neuzkrītoši ir jāuzstumj uz karotes.

✓ Neslaukiet seju ar salveti! Ar salveti pieņemts viegli nosusināt lūpas.

✓ Necentieties visu laiku nepārtraukti cienāt viesi!

✓ Ja esat saimnieka vai saimnieces lomā, necentieties pirmais tikt galā ar ēdienu! Pagaidiet, lai pirmie to pieveic viesi! Sevišķi svarīgi to ievērot, kad pasniegts deserts.

✓ Neatsakieties no kāda ēdiena, paskaidrojot, ka tas negaršo vai ir kaifīgs! Labāk pieklājīgi atteikties, īpaši nepaskaidrojot iemeslu. Nestāstiet pie galda par savām slimībām!

✓ Necentieties rūpīgi salocīt salveti, kad esat beidzis ēst! Salvete vienkārši jānoliek uz galda.

✓ Piecelties no galda pēc dāmas! Paliieciet stāvēt, kamēr viņas iziet no telpas! Tad varat apsēsties, ja esat nolēmis palikt un, piemēram, izsmēķēt kādu cigareti.

✓ Restorānā nepieklājas aplūkot ne citus viesus, ne uz viņu galdiņiem uzlikto ēdienu.

✓ Nelieciet uz galda somiņu, cimds, kabatlakatiņu, matu suku un citus tualetes piederumus!

✓ Atspirdzinošus un alkoholiskus dzērienus vienmēr ielej vīrietis. Sievietes var to darīt, ja sabiedrībā nav vīriešu.

✓ Dzērienus ielej no labās puses. Ja kādam viesim nevar piekļūt no labās puses, tad viņam var ieliet arī no kreisās puses.

✓ Vīnu vai degvīnu pilda 3/4 vai 4/5 no glāzītes. Pildot dzērienu, glāzītei jāatrodas uz galda. Rokās var turēt tikai šauro, augsto šampanieša glāzi.

✓ Glāzē ielej vīnu tikai tad, kad tā ir iztukšota. Nepieklājīgi ir piepildīt vīna glāzi, kura vēl nav izdzerta (viesis var nodomāt, ka spiežat viņu dzert).

✓ Oficiants ielej nedaudz vīna vīrietim glāzē, kurš to ir pasūtījis, lai viņš pirmais novērtētu dzēriena garšu un temperatūru. Ja pasūtītājs ir apmierināts ar dzērienu, tad viņš piekrītoši pamāj oficiantam, lai tas piepilda arī pārējo viesu glāzītes.

Balto un deserta vīnu, likieri pasniedz atdzesētu (10-12° C).

Sarkanajam vīnam ir jābūt istabas temperatūrā (15-18° C).

Degvīna dzērienus atdzesē līdz 8-10° C.

Konjaku var pasniegt gan atdzesētu, gan sasildītu līdz ķermeņa temperatūrai.

Labākos likierus uzilda līdz 18° C temperatūrai.

SPORTS

Meitenes pret vīriem

No 26. līdz 30. janvārim Preiļu novada telpu futbola čempionātā notika vairākas spēles. Pirmās spēles čempionātā aizvadīja arī meiteņu komanda.

Septiņās spēlēs tika fiksēti sekojoši rezultāti: Preiļu Valsts ģimnāzija — 1. pamatskola/Skujiņas 8:0 (Māris Stroganovs — 2, Aigars Caics — 2, Elmārs Želvs, Sergejs Aleksejevs, Ervīns Žikars, Vladislavs Breidaks), «Cerība» — 2. vidusskola 6:2 (Aleksandrs Trūps — 3, Raimonds Jaudzems, Dainis Martinovs, Juris Spēlmanis; Vadims Aleksejevs, Kristaps Znotiņš), «Parks» — «Latvijas valsts meži» 4:3 (Aleksandrs Mitrofanovs — 3, Jevgeņijs Koļesnikovs; Mārtiņš Pizelis — 3), Elektrotikli — 1. pamatskola/Skujiņas 4:4 (Edgars Soldāns — 2, Konstantīns Jefimovs, Uldis Ūdrasols; Normunds Ivzāns — 3, Jevgeņijs Nesterovičs), «Latvijas valsts meži» — 1. pamatskola/Skujiņas 4:1 (Ingars Šņepsts, Vilis Patmalnieks, Vladislavs Litjakovs, Māris Ancāns; Jānis Jaudzems), «Cerība» — Preiļu Valsts ģimnāzija 3:2 (Raimonds Jaudzems — 2, Ivars Stupāns; Sergejs Aleksejevs, Ervīns Žikars), 2. vidusskola — Elektrotikli 11:1 (Kristaps Znotiņš — 4, Aleksejs Kovaļenko — 4, Vadims Aleksejevs — 2, Andrejs Nikiforovs; Ivars Ivanovs).

Savas pirmās spēles vīriešu čempionātā aizvadīja arī meiteņu komanda. Pirmajās divās spēlēs meiteņu komanda piedzīvoja divus zaudējumus. Pirmajā spēlē meitenes ar rezultātu 4:18 kapitulēja 2. vidusskolas komandas priekšā. Pirmos vārtus meiteņu komandas labā guva Ilona Cvetkova. Vēl ar gūtajiem vārtiem izcēlās Lāsma Bernāne, Laila Cakule un Imants Babris. 2. vidusskolas komandas labā vārtus guva sekojoši vīri: Vadims Aleksejevs — 6, Deniss Bahanovs — 4, Sergejs Kupelis — 4, Andrejs Maslo-

● Vienā no daudzajiem uzbrūkiem meitenes gūst vārtus.

bojevs — 2, Sergejs Petrovs, Ruslans Fjodorovs. Otrajā spēlē meiteņu komanda ar rezultātu 3:13 piekāpās «Parks» komandai. Kārtējās vārtus meiteņu komandas labā guva Ilona Cvetkova, kā arī Laila Upeniece un Skaidrīte Vulāne. «Parks» komandas labā pa pieciem vārtiem guva Jevgeņijs Koļesnikovs un Māris Martinovs, vēl trīs vārtus guva Ivars Vaivods.

Pēc spēles ar «Parks» komandu savās izjūtās par spēlēšanu vīriešu čempionātā ar «Novadnieka» korespondentu dalījās meiteņu komandas uzbrucēja Ilona Cvetkova (attēlā).

— Ilona, apsveicu. Divās spēlēs

Pēc četrām izspēlētām kārtām čempionāta tabula izskatās šādi:

«Cerība»	4	4	0	0	32-5	12
«Parks»	4	4	0	0	32-10	12
«PVĢ»	4	3	1	0	30-6	9
2. vidusskola	5	2	0	3	33-25	6
«LVM»	4	1	0	3	10-35	3
1. psk./Skujiņas	3	0	1	2	5-16	1
Elektrotikli	4	0	1	3	8-39	1
Meitenes	2	0	0	2	7-31	0

Startēja Latgales atklātais čempionāts galda tenisā

Janvāra beigās startēja jau tradicionālais Latgales atklātais čempionāts galda tenisā, ko sadarībā ar SK «Cerība» organizē Preiļu novada dome. Šogad čempionātā piedalās 31 tenisists. Sacensības notiek gan individuāli, gan pāros.

Čempionāta izspēles kārtība paredz izspēlēt četras kārtas. Pēc rezultātiem aprīļa vidū arī tiks noskaidroti uzvarētāji. Bet uz varu šogad pretendēs vairāki tenisisti, to vidū arī preiļieši. Preiļiešu meistarības līmenis gada laikā ir

audzis. Par to liecina fakts, ka Latvijas galda tenisa reitinga pirmajā simtniekā atrodas seši tenisisti no Preiļiem. Tie ir Ervīns Žikars, Ivars Nikolajevs, Voldemārs Limanis, Viktors Martinovs, Oļegs Burjakovs un Ainārs Mūrnieks.

Par pirmās kārtas uzvarētāju individuālās spēlēs tika atzīts 1988. g. dzimušais Ervīns Žikars. Godalgoto 2. vietu izcīnīja 1988. g. dzimušais Ivars Nikolajevs. Noslēdza trijnieku 1946. g. dzimušais Andrejs Rešetnikovs no Rēzeknes. Sacensību organizētāji bija gandarīti par pirmās kārtas rezultātiem. It īpaši tie bija gandarīti

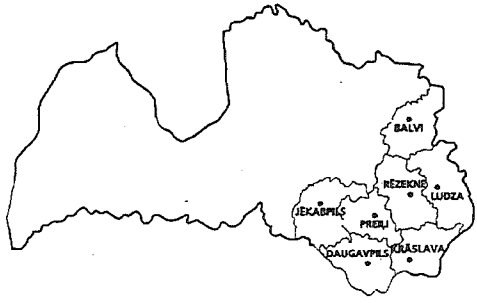
par to, ka pirmās vietas izcīnīja jaunie tenisisti no Preiļiem.

Pāru spēlēs piedalījās tie paši spēlētāji, kas piedalījās arī individuālajās spēlēs, vienīgi tie sadalījās pāros. Par pirmās kārtas uzvarētājiem tika atzīti Pavels Konjuhovs (Līvāni) un Voldemārs Limanis (Preiļi). 2. vietu izcīnīja Ervīns Žikars un Ivars Nikolajevs (Preiļi). Trešie palika Oskars Šišla un Ainārs Mūrnieks (Preiļi).

Nākamā kārtā notiks 12. februārī. Visas spēles, kā vienmēr, notiks SK «Cerība» mazajā zālē.

V.Ozoliņš

KAIMIŅU RAJONOS

Budžeta deficīts – 3,5 miljoni latu

Rēzeknes dome ārkārtas sēdē apstiprināja svarīgāko pašvaldības dokumentu – 2005. gada budžetu.

Plānotie budžeta ieņēmumi – 9,6 miljoni latu, kas ir par 129,9 tūkstošiem vairāk nekā 2004. gadā. Plānotie izdevumi – 13,1 miljons latu. Budžeta fiskālais deficīts – 3,5 miljoni latu, ko plānots segt par Valsts kases kredīta līdzekļiem. Rēzeknes domes parādsaistības ir 17,3% no pamatbudžeta.

«Rēzeknes Vēstis»

BALVU RAJONĀ

Egles saknē atrada bites

Ainas Puriņas mājās Susāju pagastā Irikovā pēc vētras uzradušies jauni iemītnieki. Tā ir neliela bišu saimīte, ko pirmais atradis kaimiņš vēja izgāztas egles saknē. Bites viņi salasījuši grozā, un Aina atnesusi uz mājām. Uz kādu laiku viņa tās ielikusi augstāva istabā, kur vēsāks. Kad pārbraukusi mājās, istabā dzirdējusi vasarīgu troksni, — bites lidinājušās pa aizkariem. Tad saimniece aizgājusi dārzā pie savām istajām bitēm un aizņēmusies no tām trīs aizvākotus rāmišus. Uzvarījusi vēl bišu mētētāju, kuras smarža atgādina māti, un meža bites ātri vien satupušas uz rāmišiem. Pagaidām bites dzīvo, novietotas zem vairāku siltām segām, mājas priekšamā, un, lai būtu siltāk, Aina vairākas reizes dienā tām ieslēdz lampu. Viņai ir nodoms iedot kaimiņam kokmateriālu, lai viņš izgatavo jaunajām bitēm mājiņu: «Lai viņam ir pašam savas bites, bet es tās pacentīšos saglabāt līdz pavasarim. Ja izdosies, būs jauks mīlestības apliecinājums, ka va-

ram cits citam palīdzēt,» saka Aina Puriņa.

Pirmā audžuģimene rajonā

Šķilbēnieši Svetlana un Voldemārs Logini saņēmuši sertifikātu, kas apliecina, ka viņi kļuvuši par pirmo audžuģimeni rajonā, iespējams, pat Latgalē.

Vēlas palīdzēt citiem nelaimē

«Daudzi domā, ka mēs būsim aizbildņi, kas par bērnu rūpējas līdz viņa pilngadībai. Nē, mēs būsim audžuģimene, kurā bērns var uzturēties tikai līdz diviem gadiem,» saka Svetlana. Viņa stāsta, ka audžuģimene ir pagaidu mājiņa, kad bērnam uz laiku zūd sava ģimene. Tās var būt gan tādā gadījumā, ja bērnam abi vecāki iet bojā, gan tad, ja abi vai viens no vecākiem, kas audzina bērnu, nokļūduši neceļos, bet mazulis, pusplikš un neēdis, mājās dzīvo viens pats. Šādos gadījumos bērnu uz laiku ievietos audžuģimenē, kamēr viņam sameklēs aizbildni,

vai arī istie vecāki nāks pie saprašanas, un bērns varēs atgriezties savā istajā ģimenē. «Tā ir citas ģimenes nelaime, taču mēs ar vīru ceram, ka spēsim šiem bērniem palīdzēt,» saka Svetlana. Ģimene savu pirmo audžubērniņu vēl tikai gaida. Viņu var atvest no rajona vai jebkuras vietas Latvijā, jo sertificētu audžuģimeņu Latvijā vēl nemaz nav tik daudz. Aprunājoties ar savām meitām un aizpildot audžuģimenes anketu, Logini izteikuši vēlēšanos, ka labprāt savā ģimenē uzņemtu bērniņu līdz četrus, piecus gadu vecumam, bet, ja vajadzēs, viņi ir gatavi palīdzēt bērnam jebkurā vecumā. Aptuveni divus mēnešus reizi nedēļā Svetlana un Voldemārs brauca uz audžuģimeņu kursiem Gulbenē. Nodarbībām beidzoties, viņiem abiem izsniedza sertifikātus. Bērnu ģimenē, kurai nav sertifikāta, ievietot nedrīkst, tāds ir noteikums.

Satriekti par Latvijā notiekošo

Apmeklējot audžuģimenēm organizētos kursus Gulbenē, Svetlana un Voldemārs guvuši daudz jaunas informācijas. Taču visvai-

rāk viņus satraucis tas, ka Latvijā pieaugušie pret bērniem izturas tik cietsirdīgi un pat vardarbīgi. Latvijā pazīstamais mācītājs Ints Čālītis stāstījis viņiem par kādu ģimeni, kas dzīvojusi mežā būdā, un bērni šajā ģimenē auguši savā vaļā gluži kā maugļēni. Mazāko bērniņu, vēl zidainīti, bērnu tiesību aizstāvji atraduši iedobē, zemē pie krāsns, kas mazajam bijusi šūpuļa vietā, lai viņš neaizveltos. «Tas ir briesmīgi, ka Latvijā kaut kas tāds notiek,» saka Svetlana. Viņa saprot cilvēkus, kuri pēc šīm lekcijām aizgāja projām satriekti, jūtot, ka ar bērniem no šādām ģimenēm var būt ļoti, pat ļoti grūti. Ar audžuģimenēm kursos runāja gan bērnu ārste, gan psihologi, gan Bērnu un ģimenes lietu ministrijas pārstāvji. Uz jautājumu, ko viņi tagad darītu citādi, audzinot savus bērnus, Svetlana atbild, ka īpaši neko. Galvenais ir bērnu mīlēt un rūpēties par viņu. Lektori uzsveruši, ka vecākiem ar bērniem ir daudz jārunā. Ja sarunām neiznāk daudz laika, tad vismaz piecpadsmit minūtes dienā bērnam vajadzētu veltīt. Loginiem pašiem izaugušas labas meitenes. Lielā meita Guna jau mācās Jelgavā,

Lauksaimniecības universitātē, bet jaunākā — Ginta — vidusskolā. «Mēs ar meitām daudz runājam,» saka Svetlana, piebilstot, ka varbūt mazāk laika sarunām ar bērniem bijis vienīgi tad, kad meitenes vēl bija maziņas, bet paši jauni.

Kopā jūtas labi

Svetlana un Voldemārs nestrādā iestādē vai firmā, kur maksā labu algu. Voldemārs reizēm strādā gadījuma darbus gaterī, Svetlana par nepilnu darba algu mazgā veļu Rekas internāta un bērnu dārza vajadzībām, taču ģimene ir iztikusi, jo mājās viņiem ir arī sava saimniecība: Logini audzē gaļas lopus, nodod pienu, apstrādā vairāk nekā 70 hektārus zemes. Svetlana nav diplomēta zootehniķe, kā varētu domāt, kad viņa stāsta par saviem lopiem, govīm un teliņiem.

«Esmu grāmatvede, beidzu Malnavas tehnikumu, bet dzīve piespiež darīt to, ko vajag darīt,» viņa saka. Un vēl viņu lielākā vērtība šajā dzīvē ir kuplais radu un draugu pulciņš, kas vienmēr turas kopā.

«Vaduguns»

JĒKABPILS RAJONĀ

Dārgākas kļūs vilcienu biļetes

No 1. februāra vidēji par 11% pieaugs braukšanas maksa VAS «Latvijas dzelzceļš» meitas uzņēmuma «Pasažieru vilciens» elektriskajās un dzelzvilcienu. Jau ar šodienu vilciena biļete no Rīgas līdz Daugavpilij maksās Ls 2,67, līdz Krustpilij – Ls 1,66, līdz Līvāniem – Ls 1,98. Nepieciešamību paaugstināt biļešu cenas uzņēmums pamato ar inflāciju, kā arī arvien pieaugošajām degvielas cenām. Turklāt patlaban a/s «Pasažieru vilciens» cenas esot daudz zemākas nekā autobusu pārvadājumiem.

Braukšanas maksas palielināšana bijusi neizbēgama, pretējā gadījumā uzņēmums būtu spiests būtiski samazināt vilcienu kustības intensitāti. Uzņēmums uzskata,

ka pēc 1. februāra, kad tiks paaugstināta braukšanas maksa, vilcienu biļešu cenas joprojām paliks zemākas nekā autopārvadājumu sektorā.

Atbilstoši Dzelzceļa likumam a/s «Pasažieru vilciens» tarifus nosaka pati, savukārt Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai jānosaka, vai tarifu aprēķins atbilst metodikai. Šāds atzinums saņemts.

«Brīvā Daugava»

Jēkabpilī briest banāni

Jēkabpils aptiekas «Namejs» telpā uz augstākā loga platās palodzes tropu lakstaugs banāns, kas ļoti ieaudzis plastmasas podā, šobrīd, kad aiz loga ir ziemas sals, briedina vairāk nekā desmit augļus. Iespējams, pašlaik tie ir vienī-

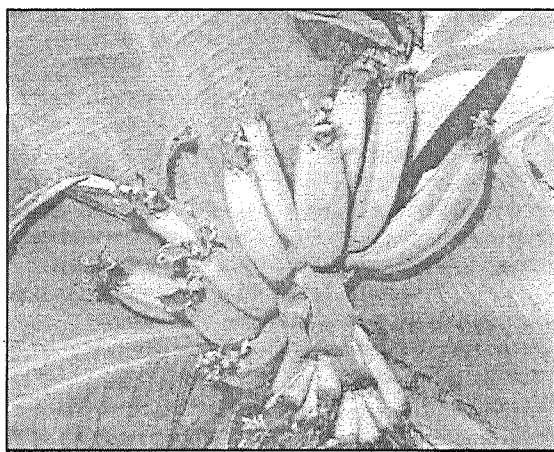
gie briešošie banāni visā Latvijā.

Farmaceite Aija Purviņa, kas visu mūžu ir lielos draugos ar telpaugiem un visvairāk rūpējas par vairāk nekā divdesmit aptiekas «Namejs» puķēm, smaidot saka: «Rīkosim banānu balli! Neticami, bet tas brīdis vairs nav tālu. Tiesa, mūsu skatījumā augļi aug lēnām. Bet latviešiem ir tāds teiciens – kas lēni nāk, tas labi nāk. Žēl, ka neizturēja otrs čemurs – tajā aizmetās gandrīz divdesmit banāni, taču pamazām nonīka. Bet čemurs turpina augt, kas tur iznāks, vēl nevar pateikt.»

Interesantākais ir tas, ka A.Purviņa banānam nav radījusi nekādu speciālu apstākļus un kopj to tāpat kā citus telpaugus. Vasarā dodot istabas puķu šķidro mēslošanas līdzekli, bet tagad ziemā apmierinoties vienīgi ar laistīšanu. Taču augs iepriecina arī ar «bērniem» — pirmā atvase, kas atda-

lita un pārstādīta, neesot ieaugusi, tagad spēcīgi aug otrā atvase. Ko ar to darīt, vēl neesot izlemts.

Universitātes Botāniskā dārza direktora vietnieks zinātniskajā darbībā, bioloģijas zinātņu doktors Andris Orehovs par Jēkabpils fenomenu saka tā: «Šāds gadījums, kad Latvijā parastos apstākļos uzdzied banāns un briedina augļus, pelna ievērību. Agrāk šis tropu lakstaugs ziedējis un devis augļus mūsu Botāniskā dārza augu mājā, kur

● Jēkabpils aptiekā «Namejs» šie skaistie siltzemi augļi šoziem, iespējams, ir vienīgie briešošie banāni visā Latvijā.

radīti visi nepieciešamie apstākļi – gan siltums, gan gaisma, gan kopšana.»

«Latvijas Avīze»

LUDZAS RAJONĀ

Vai glābējs ir sargeņģelis

Ilze jau vairākas nedēļas gatavojās skaistam piedzīvojumam – jaunības draudzenes dzimšanas dienai un reizē grupas salidojumam kaimiņu rajonā. Cik jau to prieciņu dzīvē ir, bet te – satikšanās ar studiju biedreni, balle viesu mājā. Pie tam par ierašanos bija paziņojis viņas jaunības dienu simpātija, kurš nebija satikts gandrīz desmit gadus. Interesanti, vai

viņu jūtās ir saglabājusies kaut niecīga dzirksts no tā laika? Tieši šim mirklim Ilze gatavojās īpaši rūpīgi – aizgāja pat salabot priekšējo zobu, jo zobārsta apmeklējums bija atliks jau labu laiku.

Kā jau salidojumos ierasts, citi ģimenes locekļi nebija aicināti. Vīrs bija ar mieru todien pieskatīt bērnus. Braukt sarunāja kopā ar citu studiju biedreni, kura solījās pa ceļam viņu paņemt savā mašīnā.

Aizķeršanās un neveiksmes sākas divas dienas pirms svinībām.

Vispirms neliels, bet būtisks defekts atklājās tikko pašutajai kleitai. Ilze to pielaboja pati, bet garstāvoklis sašļuka: tā jau bieži mēdz gadīties sīkumu dēļ. Tad darbā saslima kolēģe, un tieši balles vakarā Ilzei vajadzēja viņu aizvietot. Ilze tomēr vienojās ar priekšnieci, lai viņu palaiž. Braukt gribējās ļoti.

Svētku rītā piedega un pilnīgi nelietojams izrādījās pēc īpašas receptes ceptais pīrāgs. Ilze tomēr spītīgi gatavojās braukšanai. Sarunāts taču. Kad bija sataisīta fri-

zūra un pat soma sakravāta, mazākais dēlēns pēkšņi sāka sūdzēties par galvas sāpēm. Izmērija temperatūru. Pie 40! Kāda vairs braukšana, neatstāsi taču slimu bērnu.

Domas pārslēdzās, Ilze zvānīja visiem studiju biedriem, draudzeni sagaidīja pie sliekšņa, atdeva puķes un dāvanu un palika mājās. Pēc pāris stundām atskanēja telefona zvans. Draudzenes mašīna cietusi autoavārijā. Pati auto vadītāja tikusi cauri ar sasitumiem un smadzeņu satricinājumu, bet

speciālisti sprieda: labi, ka nav bijis blakussēdētāja. Tam iespējas izglābties būtu bijušas niecīgas.

Ilze bija šokā. Tā taču varēja būt viņa! Tad jau neveiksmes bija zīmes un viņas dēlēns – glābējs. Interesanti, ka puikam otrā dienā temperatūras vairs nebija.

— Saki paldies savam sargeņģelim – viņš tev sūtīja zīmes. Labi, ka paklausīji, — noteica vecmāte.

Sagādīšanās vai likteņa pirksts? Varbūt tiešām sargeņģelis?

«Ludzas Zeme»

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

No 31. janvāra maksa par vadītāja apliecību — Ls 11,68

Palielināsies maksa par vadītāja apliecību — turpmāk par to būs jāmaksā 11,68 lati līdzšinējo 7,67 latu vietā.

Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD) nepieciešamību paaugstināt maksu skaidro gan ar inflācijas pieaugumu valstī, gan Vadītāju un transportlīdzekļu reģistra pilnveidošanu, ieviešot pārkāpumu uzskaites punktu sistēmu.

Maksa par vadītāja apliecību Latvijā pēdējo reizi mainīta pirms astoņiem gadiem — 1998. gadā. Kā uzsvēra CSDD sabiedrisko attiecību speciāliste Džoanna Eglīte, pēdējo gadu laikā vadītāja

apliecība vairs nav tikai plastikāta kartīte, ko pēc pieprasījuma uzrādīt ceļu policistam. Šis dokuments nodrošina tā īpašniekam plašu pakalpojumu spektru, kā arī neierobežotas ceļošanas iespējas ar transportlīdzekli.

Finansiālais ieguldījums, saņemot vadītāja apliecību, nav tik liels, ja to salīdzina ar apliecības īpašnieka ieguvumu, norāda direkcija. Vadītāja apliecības derīguma termiņš ir desmit gadi, un to var pastāvīgi izmantot visās Eiropas Savienības valstīs, savukārt tūrisma nolūkos — visā pasaulē.

Turklāt pārkāpumu uzskaites punktu sistēmas ietvaros auto vadītājs tiek pastāvīgi informēts par uzkrātajiem punktiem un to

dzēšanas iespējām, apmeklējot satiksmes drošības kursus.

Pastāvīgi tiek nodrošināta arī vadītāja apliecību informācijas apmaiņa ar ārvalstīm, kas nepieciešama satiksmes drošības uzlabošanai un viltotu ārvalstu vadītāja apliecību izmantošanas novēršanai.

CSDD informē, ka tuvākajās kaimiņvalstīs vadītāja apliecības cenas jau šobrīd ir augstākas nekā Latvijā. Piemēram, Igaunijā tā maksā 380 kronas (aptuveni 16,6 lati), Somijā — 20 eiro (13,3 lati), Zviedrijā — 220 kronas (16,6 lati).

Jaunā maksa par vadītāja apliecību ir spēkā no 31. janvāra.

VID atklāj PVN izkrāpšanas shēmu gaļas pārstrādes nozarē

Valsts ieņēmumu dienesta (VID) Muižas kriminālpārvaldes darbinieki, iespējams, atklājuši jaunu pievienotās vērtības nodokļa (PVN) izkrāpšanas shēmu gaļas pārstrādes nozarē.

Tajā iesaistīti pārstrādes uzņēmumi, kuri importē gaļu caur fiktīvām firmām un tā izvirās no PVN maksāšanas, aģentūru LETA informēja VID Komunikāciju nodaļas priekšiece Agnese Grīnberga.

Viņa norādīja, ka pēc pagājušā gada 1. maija stājušās spēkā izmaiņas likumdošanā, kas nosaka, ka par kravu 18% PVN maksā tās pirmais pārdevējs. Šis izmaiņas savā labā sākuši izmantot negodprātīgi ļaudis, proti, prece tiek ieviesta valstī un pārdota fiktīvam uzņēmumam, kurš 18% nodokli nesamaksā. Īstais preces pircējs caur šo fiktīvo uzņēmumu mantu iegādājas jau par krietni zemāku cenu.

«Uz pēdām» iespējamajai PVN izkrāpšanas shēmai VID nācis pārbaudīt kādu Latvijas gaļas pārstrādes uzņēmumu un tajā atklājot automašīnu ar vairāk nekā 18 tonnām cūku pusliemeņu, kas pārbaudāmajam uzņēmumam nepieder.

Veicot tālāku pārbaudi, atklāts, ka krava Latvijā ieviesta no Polijas. 26 906 eiro (Ls 18 909) vērtās gaļas kravas saņēmējs un arī īpašnieks pēc pavaddokumentiem ir kāds Latvijas uzņēmums, kas, pēc VID domām, uzskatāms par fiktīvu.

Kravas īpašnieks — fiktīvā uzņēmuma direktors — savu saistību ar šo darījumu VID noliedzis. Viņš atzinis, ka par nelielu samaksu 2005. gada sākumā atļāvis uz sava vārda reģistrēt konkrēto uzņēmumu.

VID amatpersonas gaļu aizturējušas un patlaban turpina pārbaudes, lai noskaidrotu valstij nodarītā kaitējuma apjomu, shēma

iesaistītajos uzņēmumos noteiktu auditu un mēģinātu atklāt šajās nelikumībās vainīgās personas.

Patlaban VID neatklāj, kurā uzņēmumā gaļas krava uzzieta, ne arī preces pārdevēju un pircēju.

Pēc pārbaūžu pabeigšanas VID varētu lemt par krimināllietas ierosināšanu.

Grīnberga uzsvēra, ka VID līdz šim nav nācies saskarties ar šādas PVN izkrāpšanas shēmas lietošanu gaļas pārstrādes sfērā, tāpēc šajā jomā tā uzskatāma par jaunu.

VID darbiniece atgādināja, ka pagājušā gada jūnijā VID atklājis līdzīgu mēģinājumu nemaksāt PVN par tomātiem, kas ievesti no Polijas.

Lai novērstu līdzīgas nelikumības, VID sola pievērst pastiprinātu uzmanību gaļas pārstrādes nozarē strādājošajiem uzņēmumiem, kā arī veikt tajos dažādas tematiskās pārbaudes, informēja VID speciāliste.

Nepieciešams likums par šķirējtiesām

Tieslietu ministre Solvita Āboltiņa tikās ar Latvijas Juristu biedrības prezidentu Aivaru Borovkovu un Rīgas starptautiskās šķirējtiesas prezidija priekšsēdētāju, Civilprocesa likuma sadaļas par šķirējtiesām grozījumu izstrādes darba grupas locekli Ziedoni Spengeli. Tikšanās laikā tika panākta vienošanās, ka nepieciešams atsevišķs likums par šķirējtiesām.

«Pašlaik sabiedrībā nav skaidras izpratnes par šķirējtiesām un to izmanto negodprātīgos nolūkos. Jaunajā likumā jābūt skaidri no-

teiktam, kas ir šķirējtiesa, kā tā darbojas un kādas ir sekas strīda izskatīšanai šķirējtiesā, uzskata ministre. Latvijā šķirējtiesām ir izveidojies negatīvs priekšstats, jo pasaulē šķirējtiesas ir salīdzinoši veiksmīga strīdu risināšanas vieta starp uzņēmējiem. Atsevišķs likums varētu atjaunot ticību šķirējtiesu institūtam kā veiksmīgai alternatīvai valsts tiesām strīdu izšķiršanā.

Latvijas Juristu biedrības prezidents Borovkovs ministrei piedāvāja Juristu biedrības palīdzību šķirējtiesu darbības tiesiskuma uzlabošanā. Viņš izteica priekšlikumu aktivizēt šķirējtiesu padomes darbību, kurā darbotos šķirēj-

tiesu pārstāvji un arī vismaz viens Tieslietu ministrijas pārstāvis. «Šobrīd ir īstais laiks aktivizēt padomes darbu,» atzina Juristu biedrības prezidents.

Sarunas gaitā tika panākta vienošanās, ka par šķirējtiesu darbības tiesiskuma uzlabošanu nepieciešams rīkot diskusiju. Pēc tikšanās dalībnieku vienošanās tā notiks jau 2. februārī, tajā piedalīsies ministre un pieaicinātie speciālisti gan no sabiedriskā, gan privātā sektora.

S.Sabajevs,
tieslietu ministres
preses sekretārs

POLICIJAS ZIŅAS

Laika posmā no 24. līdz 30. janvārim Preiļu rajona policijas pārvaldes dežurdaļā tika reģistrēti 47 iesniegumi, no kuriem trīs — ceļu satiksmes negadījumi, deviņi — ģimenes skandāli, astoņas — zādzības un 14 dažādas huligāniskas darbības.

Alkohola reibumā atkārtoti pieķerts pie auto stūres

24. janvārī par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā atkārtoti gada laikā administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts 1983. gadā dzimušajam Intaram, kurš šādā stāvoklī tika pieķerts pie automašīnas Ford Scorpio stūres, braucot par ceļu Rožupe — Rudzāti — Varakļāni.

Ar traumām uz slimnīcu

24. janvārī Preiļu slimnīcā tika nogādāts 1953. gadā dzimušais Pelēču pagasta iedzīvotājs Henrihs. Medicīnas iestādē tika noskaidrots, ka viņam miesas bojājumus nodarījis 1967. gadā dzimušais Vitolds.

Krimināllieta par automašīnu apzagsanu

25. janvārī Riebiņos, uzlauzot automašīnas durvju atslēgu, no 1967. gadā dzimušajam Sergejam piederošās automašīnas divi jaunieši (dzimuši 1987. un 1988. gadā) nozaga automagnetolu, kā arī četrus dekoratīvos diskus no auto riteņiem. Par notikušo ierosināta krimināllieta, notiek izmeklēšana.

Aizdedzināja savu divānu

25. janvārī Aglonas pagastā izcēlās ugunsgrēks. Tika noskaidrots, ka, neuzmanīgi rīkojoties ar uguni, 1949. gadā dzimušais Vasilis savā dzīvoklī sadedzināja divānu.

Preiļos lauž ceļa zīmes, stabus un zog konteinerus

26. janvārī Preiļu rajona policijas pārvaldē saņemts SIA «Preiļu saimnieks» iesniegums, kurā policija tiek informēta, ka Preiļu pilsētā ir salauztas divas ceļa zīmes un četri ceļa zīmju

stabi. Bez tam pazuduši arī četri atkritumu konteineri. Notiek lietas materiālu pārbaude.

No veikala nemanot iznesa monitoru

Saņemta informācija par to, ka 26. janvārī Preiļos veikālā «RD Elektronik» no plaukta nozagts monitors. Policija pārbauda lietas apstākļus.

Pieķerts mājās tirgojot alkoholu

26. janvārī Preiļos policijas darbinieki konstatēja, ka 1981. gadā dzimušais preilietis Andris savā mājās nelikumīgi tirgo alkoholiskos dzērienus. Vainīgajam tirgonim sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols, izņemot 0,5 litra pudele ar alkoholam līdzīgu šķidrumu.

Veda alkoholu bez akcīzes marķējuma

26. janvārī Līvānos policijas darbinieki noskaidroja, ka 1982. gadā dzimušais Vjačeslavs savā automašīnā VW Passat veda alkoholisko dzērienu pudeles, kurām nebija akcīzes marķējuma. Vainīgajai personai sastādīts pārbaudes akts. Izņemtas piecas puslitra pudeles dzērienu.

Ļaunprātīgi nepakļāvās policijas darbiniekiem

29. janvārī saņemts iesniegums no Līvāniem par to, ka, būdams alkohola reibumā, 1987. gadā dzimušais Edgars, 1985. gadā dzimušais Roberts un 1986. gadā dzimušais Edgars ļaunprātīgi nepakļāvās policijas darbinieku likumīgajam prasībām.

Huligāniskas darbības

24. janvārī policijā reģistrēts iesniegums par to, ka Līvānos, būdams alkohola reibumā, huligāniskas darbības veica 1968. gadā dzimušais Valdis.

Preiļu rajona policijas
pārvaldes informācija

No šodienas tirgos nevarēs pārdot cigaretes

No 1. februāra, Latvijas tirgos vairs nevarēs tirgot cigaretes. Cigarešu tirdzniecības aizliegumu tirgos nosaka pagājušā gadā pieņemtās izmaiņas likumā par tabakas izstrādājumu realizācijas, reklāmas un lietošanas ierobežošanu. Kā ziņots, tirgotāji, kas licences atjaunoja līdz 2004. gada 31. janvārim, ar cigarešu tirdzniecību varēja nodarboties vēl līdz to termiņa beigām, bet ne ilgāk kā līdz šā gada 31. janvārim. Aizliegums skars apmēram 74 tirgus visā Latvijā. Pēc Ekonomikas ministrijas datiem, tikai aptuveni 10-15% no kopējās cigarešu mazumtirdzniecības tiek realizēta tirgos.

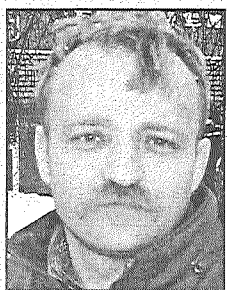
Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Vai jau interesējaties par gaidāmajām pašvaldības vēlēšanām?

Valdis Silickis,
zemnieks Līvānu
novada Rožupes
pagastā:

— Tagad vēlēšanu komisijās tiek iesniegti deputātu kandidātu saraksti (31. janvāris bija pēdējā diena, kad varēja iesniegt sarakstus 12. martā paredzētajām pašvaldību vēlēšanām – red.). Lai viņi sniedz, mani tas pavisam neinteresē. Un kāds no tām pašvaldībām labums? Ne reizi neesmu palīdzību saņēmis, tikai nodokļus maksāju. Kas dzer, nestrādā un staigā apkārt, tiem palbstus maksā, citiem atbalstu nesagaidīt. Tapēc man ir vienalga, kas domē sēdēs. Uz vēlēšanām arī netaisos iet.

Aldis Ancāns,
Līvānu novada
Rožupes pagasta
iedzīvotājs:

— Televīzijā dzirdēju, ka iesniedz sarakstus. Man liekas tā, kam būs vēlēšanām vairāk naudas, tas arī vinnēs. A kas var būt savādāks nekā iepriekšējās reizēs? Tie paši deputāti arī paliks. Pagaidām manā rīcībā nav informācijas, kādi būs saraksti. Kad vēlēšanu laiks nāks tuvāk, droši vien brauks pa mājām un aģitēs, tad arī redzēsim, kas gribēs pie valdīšanas tikt.

Vilhelmine Petrova,
pensionāre no
Preiļu novada:

— Pagaidām nezinu, kādi saraksti iesniegti un kas kandidē uz vietām novada domē, taču mani šī lieta interesē. Gribu zināt, kādi ir potenciālie deputāti. Vēlos, lai novada dzīvi vada gudri cilvēki, kuri spēs turpināt visus labos darbus, kas pašlaik novadā iesākti. Man patīk, kā tagad veidojas pilsēta, tas ir jāturpina. Atbalstu tās aktivitātes, kas cilvēkus, īpaši pensionārus, mudina nesēdēt mājās, bet iet sabiedrībā un darboties.

Anna Cirule,
Vārkavas pagasta
iedzīvotāja:

— Nē, mani pašvaldību vēlēšanas galīgi neinteresē. Tāpēc, ka nav nekādas nozīmes, kas būs pie teikšanas. Nezinu, vai iešu uz vēlēšanām, drīzāk – neiešu.

Pēc palīdzības pašvaldībā nekad neesmu griezies. Man liekas, ka deputāti saviem cilvēkiem nemaz nespēj palīdzēt. Uzskatu, ka viens no pašvaldības uzdevumiem ir dot iespēju iedzīvotājiem izklāstīt savas problēmas, izrunāties. Diemžēl arī šādu palīdzību ne vienmēr izdodas saņemt.

**Normunds
Skutelis,**
Saunas pagasta
iedzīvotājs:

— Interesējos gan par vēlēšanām. Arī uz vēlēšanām vienmēr eju, taču pēc tam vienmēr rodas jautājums – kāda ir pašvaldības attieksme?

Kaut vai pagasta ceļu jautājums – gribētos, lai gada laikā vismaz trīs četras reizes ar greideru pārbrauc. Bet, ja tikai vienu reizi, — tad ir spēle vienos vārtos. Sirdī paliek mazs rūgtumiņš. Pirms izlemt, par ko balsot, gribētos, lai kandidāti savas programmas parādā.

L.Kirillova
M.Rukosjeva foto

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

RADI SAVU NOSKAŅU! **one** extremely mobile

LOGOTIPI

127249841	124359841	137249841	127839841
87429841	127209841	37239841	70419841
127179841	56569841	134889841	137149841
75219841	135029841	137649841	33659841

BILDES

127349841	3339841	75359841	35619841
136489841	68619841	131209841	37479841
137669841	137579841	136429841	110879841
73039841	131439841	131309841	121439841
135349841	76529841	62439841	128079841

MONO / POLY MELODIJAS

George Michael: Last christmas	1469841
Aisha: Tu un es	123359841
Jingle Bell Rock	34079841
ATB: Ecstasy	123549841
Valeriya i Stas P'oha: Ty grustish'	133589841
Alcazar: This Is The World We Live In	118849841
Usher feat. Lil' John & Ludacris: Yeah	104219841
Aleksandr Marshal: Belyj pepel	138189841
Serega: Chernyj bumer	118859841
Puff Daddy feat. Faith Evans: I'll Be Missing You	74339841
Scooter: How Much is The Fish	128289841
James Brown: I Feel Good	83139841
Iraklij Pirchalava: London-Parizh	101179841
O-Zone: Fiesta De La Noche	128279841
Sash: Equador	136889841
Robbie Williams: Radio	126469841
A-HA: Take On Me	10759841
O-Zone: Dragostea Din Tei	107479841
Rammstein: Amerika	128349841
Metallica: Nothing Else Matters	113309841
Ruslan Masyukov: Cel'sya	138149841
Placebo: Twenty Years	131539841
Vitas: Zvezda	137879841
Benny Benassi: Illusion	101169841
Verka Serdyuchka: Chita-drita	136649841
Maroon 5: Sunday Morning	136529841
V Iesu rodilas elochka	3749841
Verka Serdyuchka: Severnye devki	13360841

DĀVANA DRAUGAM

Lai nosūtītu logo, melodiju vai bildi draugam, pēc koda pievieno atstarpī un drauga telefona numuru (piemēram, 3689841 xxxxxxx).

KĀ SAŅEMT LOGOTIPU, BILDI VAI MELODIJU

Ls 0.35

- Uzraksti īsziņu ar kodu. Ja Tev ir SIEMENS telefons, pievieno kodam burtu S (piemēram, 3689841s).
- Nosūti to uz numuru LMT un OKarte **9301002** vai TELE2 un Zelta Zivtiņa **6000601**.
SIEMENS A50, A52, C45, S45, ME45, M50, MT50
NOKIA 1100, 3100 (tikai bildes), 2100, 3210, 3310, 3330, 3410, 3510 (tikai logo un bildes), 5210, 5510, 6210, 6310, 6310i, 6510, 6210, 6310, 8810, 8850, 8890
Tikai logo un bildes: A55, A60, C55, C60, M55, S55, SL55
SIEMENS
Tikai logo un bildes: C100, X120, X450
SAMSUNG

KĀ SAŅEMT POLIFONISKO MELODIJU

Ls 0.60

- Pārlicinies, vai Tev ir aktivizēts GPRS. Šis pakalpojums ir pieejams LMT, OKarte un TELE2 klientiem, izņemot Zelta Zivtiņa lietotājus.
- Uzraksti īsziņu ar melodijas kodu, pievieno burtu P (piemēram, 3689841p).
 - Nosūti to uz numuru LMT un OKarte **9301002** vai TELE2 **6000771**.
NOKIA 2650, 3100, 3200, 3220, 3300, 3510, 3510i, 5100, 6100, 6230, 6600, 6610, 6610i, 6800, 7210, 7250, 7250i, 7650
SIEMENS A60, C55, C60, C65, CX65, M55, M65, MC60, S55, S65, SL55, SL65
SAMSUNG C100, C110, X100, X120, X450, E600, E700, E710, E800
SONY ERICSSON T610, T630

Ja pasūtīt polifonisko melodiju vai SMS toni Tev ir nepieciešams papildināt GPRS kontu, sūti G burtu uz numuru 9319988.

Ar vienu īsziņu Tu papildini savu GPRS kontu par 1M.

KĀ AKTIVIZĒT GPRS?

LMT un OKarte klientiem:
Nosūti G burtu uz numuru 9319988, pēc tam:
• SIEMENS (izņemot C65, CX65, M65, S65, SL65) - sūti 9999 uz LMT 9301002 vai OKarte 9301234, ievadi PIN-kodu 0000.
• NOKIA un SAMSUNG (izņemot C100, C110) - sūti 8888 uz LMT 9301002 vai OKarte 9301234.
TELE2 klientiem:
• SIEMENS (izņemot C65, CX65, M65, S65, SL65) - sūti 9999 uz TELE2 6000601, ievadi PIN-kodu 0000.
• NOKIA un SAMSUNG (izņemot C100, C110) - sūti 8888 uz TELE2 6000601.
Uzmanību! SAMSUNG telefonos jābūt uzstādītai opcijai: Izklaide - WWW pakalp. - Infoziņa - Iestāījums - Vienmēr vai Zigas - Infoziņa - Saņem - Vienmēr
GPRS iestāījumu cena ir Ls 0,35

Latgales Finanšu un investīciju kompānijas
Preiļu filiāle piedāvā:

✓ pensionāriem: aizdevumus, fizingu bez pirmās iemaksas.

Preiļi, Raiņa bulvāris 13, 300. kab. poliklīnikā.
Līvānos (tikai otrdienās, iepriekš jāpiezvana)
kultūras nama ēkā. Tāl. 5324164, 8345847.

Firma meklē izremontētas telpas
veikalam Preiļu un Līvānu centrā.

Vēlams pirmais stāvs, platība 60-80 m².
Tāl. 9505289, 7971178 darba laikā.

PĒRK
mežus, cirsmas, vējgāzes.
Tāl. 6162288.

INTERNETS.
LATVIJAS UN ĀRZEMJU DATU PLŪSMA VIENĀ
CENĀ — Ls 0,50 STUNDĀ.

VISI DATORPAKALPOJUMI.

KUR? Brīvības ielā 14, Preiļos
(laikraksta «Novadnieks» redakcijā).

ANNA STARE (BARINSKA)
(1926.12.29. - 2005.01.29.)

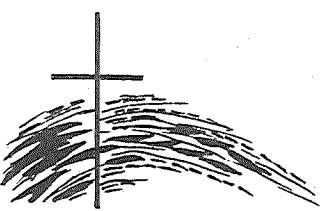
*Krīt balts sniegs...
Balta dvēsele iekrīt debesu plašumos un atvadās no
zemes dzīves.*

Aukstā, saulainā 29. janvāra rītā pēc smagas slimības
mirusi ilggadējā Vanagu pamatskolas skolotāja ANNA
STARE.

Nākusi no Madonas rajona Liezeres, beigusi Cēsu skolotāju institūtu, visu savu
darba mūžu no 1948. līdz 1983. gadam strādāja Vanagu pamatskolā. Mācīja
matemātiku, veica audzināšanas darbu. No 1962. līdz 1980. gadam bija direktora
vietniece mācību darbā.

Saprotoša, prasīga pret sevi, kolēģiem un skolēniem, zinoša — tas bija raksturīgs
viņai kā skolotājai. Sirsnīga, emocionāla, ļoti mīļēja dzīvi, skolu, cilvēkus, savu ģimeni.

Paldies par Tavu mūžu, skolotāj...
Atvaidīšanās no Annas Stares 2. februārī plkst. 12.00 Vanagu kapos.
Vanagu pamatskola

Lai labā apkļususi sirds vēl ilgi
Teic padomus un ceļamaizi dod.
Izsakām patiesu līdzjūtību
ārstei Mirdzai Starei, no
MĀMULAS
uz mūžu atvadoties.
Kolēģi — Līvānu ģimenes ārsti